

Club Excursionista de Gràcia

G E N E R
F E B R E R
2 0 1 0

PASSATGE MULET, 4 08006 BARCELONA TEL: 93 237 86 59 FAX: 93 237 31 48

"MAI ENRERA"

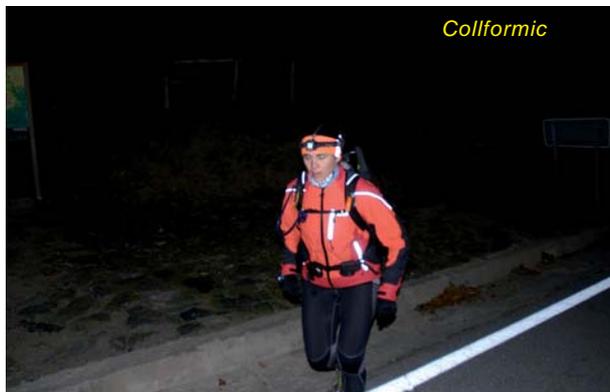
Publicació degana de la premsa de Gràcia

Creu de Sant Jordi 1992 - Medalla d'Honor de Barcelona 2004

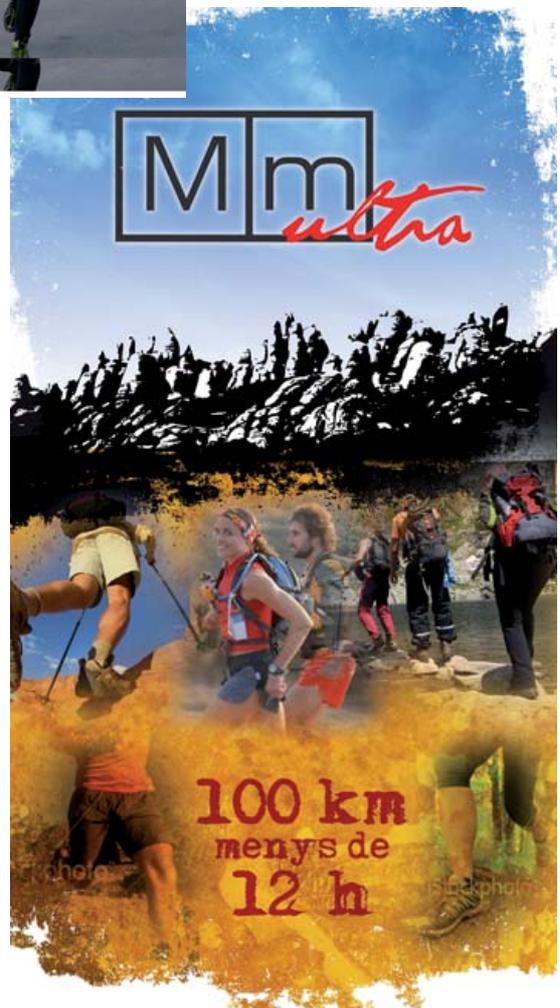
Butlletí social

XXVIII Any - 2a. Època, núm. 110

Fundat l'any 1922

Alexandra Panayotou

MONTSERRAT- MATAGALLS- MONTSERRAT

166 Km en menys de 27 hores

Xè CONCERT DE PRIMAVERA

EDITORIAL

Aquest és el darrer butlletí de l'any 2009 i sembla que fa no res que vam començar i això vol dir que l'activitat de la nostra entitat ha estat realment important. En acabar aquest cicle i com altres, sempre acostumo a fer un breu balanç de les diferents activitats de les seccions i malgrat que la velocitat de cadascuna d'elles és diferent, el sumatori total és indubtablement positiu. És de

consciència fer referència a la tasca de totes i cadascuna de les diferents seccions, ja que totes elles han estat un referent positiu per a nostre continu creixement i per tant és inqüestionable la seva menció en els reconeixements.

En alguna ocasió he comentat, que vaig tenir un professor de comunicació alemany que explicava que una persona o grup, podia fer grans aportacions socials amb una gran tasca i esforç personal per ajudar al benestar de grups, però que si aquesta tasca no era difosa, era exactament el mateix que si no s'hagués fet. Per tant, i en honor a tots aquells que han estat treballant al llarg dels anys o en l'actualitat, com pot ser el cas d'innombrables consocis i consòcies com Joan Cervera, Dolores Lázaro, Carles Albesa, Montse Caselles, Martí Santamaría, Miquel Fernández, Pilar López, Josep Portell, Víctor Barbe, Lluïsa Capilla, Guillem Martín que ens ha permès gaudir del nostre butlletí de forma continua, malgrat les dificultats que representa el seguiment de persones i escrits. etc. Prego que se'm disculpi doncs aquí són tots els que són, però no hi són tots els que són, ja que faria falta un veritable llistat perquè pogués afegir a tots els que han permès que el Club Excursionista de Gràcia, sigui avui en dia un referent en l'àmbit de la muntanya i institucional.

Parlant de fets, hem de destacar el nostre magnífic rocòdrom que amb la col·laboració del Consell Català de l'Esport i la Unió de Federacions Esportives de Catalunya, pot servir per millorar el nivell d'escaladors, la tasca de l'expedició a l'Everest s'ha convertit en una realitat a través de la pel·lícula que recull les inquietuds dels nostres alpinistes, el recull de la Flama de la Llengua Catalana, gràcies al treball de la secció cultural i de Roger Lloses que va coordinar juntament amb Dolores Lázaro per aconseguir que els actes i el llibre fos una realitat.

El proper concert de Nadal de la nostra coral Cantaires Muntanyencs que amb l'orquestra de cambra de Catalunya,

posarà els nostres millors desitjos en la música per a que tothom que ho vulgui es delecti aquests darrers dies.

Nopodem obviar les XVI Jornades de Literatura Excursionista organitzades per la UEC, on enguany s'ha reconegut la gran tasca del nostre antic president i consoci Joan Cervera i Batariu, reconeixement condensat en el llibre recull que es va presentar el dia 7 de novembre a la casa Golferichs en un acte ple a vessar de persones vinculades al món excursionista.

Com ha darrer punt, aprofito per felicitar-vos les properes festes nadalenques.

Francesc Sanahuja

ALTES DE SOCIS

- 8330 Marc Aparicio Fernández
- 8331 Salvador Tobías Lleó
- 8332 Lola Goicoa Ayxemani
- 8333 Sabino Jáuregui Bicandi
- 8334 Dolores Moya Macareno
- 8335 Anaïs Cobo Ayuela
- 8336 Joan Carles Quero Navarro
- 8337 Raquel Ferrer Páez
- 8338 Roger Danès Morera
- 8339 Miquel Anglès Marín
- 8340 Maria Silva de Jesus
- 8341 Nil Camps Castellanos
- 8342 Miller Flórez Sarrià
- 8343 Juan Ansó Romeo
- 8344 Yvonne Leduck
- 8345 Mònica Gambús Margarit
- 8346 Jordi Jofresa Puig
- 8347 Joan Meseguer Milà
- 8348 Karen Elizabeth Wardle
- 8349 Melanie Williams
- 8350 Marzia Mazzonetto
- 8351 Rosa Aler Raich
- 8352 Vicente Juan Giménez
- 8353 Viviana Cornejo Yarmuch
- 8354 Cristina Hernández Valiñani
- 8355 Carlos Barrachina Saralegui
- 8356 Salvador Huertas Anglès
- 8357 Eduard Serdà Preckler
- 8358 Bruno García Hordley
- 8359 Hèctor Castro Martorell
- 8360 Pau Josa Carrero

Ajuntament de Barcelona

AGENDA

GENER

9 i 10, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya Sortida d'Esquí de Muntanya

17, diumenge, 07:30

Secció de Muntanya. Senderisme

GR-175 Rocafort de Queralt-Santes Creus

5.50 h, 23,905 km. Hi haurà l'opció de fer un itinerari més curt.

21, dijous a les 21:30

Secció de Muntanya. Audiovisuals Cicle Buch i Parera

Ascensió al Lhotse: el repte d'un 8000 al Nepal, en solitari

A càrrec de Xavi Arias

22, divendres a les 21:00

Consell Directiu

SOPAR DIADA DEL CLUB

Restaurant "El Pescadito" Balmes, 440

23 i 24, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Sortida de Mitja Muntanya

SERRA DEL'AUBENÇ

Coordina: Toni Pardinilla

26, dimarts a les 21:00

GEDE. Cicle Películes d'Escalada Josep Maria Rodes

K-2 - Ficció

30 i 31, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Sortida d'Alta Muntanya

Montroig (2864 m)

Coordina: David Garcia

FEBRER

1, dilluns a les 20:00

Secció de Muntanya. Comissió Matagalls-Montserrat

Reunió per crear la Comissió de la Matagalls-Montserrat 2010

6 i 7, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Senderisme

Ports de Beseit

7, diumenge

Secció de Muntanya. Sortida de Mitja Muntanya

MONTSERRAT

Coordina: Núria Ferrer

13 i 14, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Sortida d'Esquí de Muntanya

18, dijous a les 21:30

Secció de Muntanya. Audiovisual Cicle Buch i Parera

Consulteu la WEB del Club

21, diumenge

Secció de Muntanya. Senderisme

GR-175 Santes Creus-Prenafeta

4.40 h, 17,325 km.

23, dimarts a les 21:00

GEDE. Cicle Películes d'Escalada Josep Maria Rodes.

NEVADO YERUPAJA - Documental

27i 28, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Sortida d'Alta Muntanya

Guins de l'Ase (2945 m)

Coordina: Enric Martínez

MARÇ

6 i 7, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Sortida de Mitja Muntanya

PUIGSACALM (1513 m)

Coordina: Laia Gabarró

13 i 14, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Sortida d'Esquí de Muntanya

18, dijous a les 21:30

Secció de Muntanya. Audiovisual Cicle Buch i Parera

La descoberta de la Via Alpina.

A càrrec de Pili Vendrell i Joan Casòliva

21, diumenge

Secció de Muntanya. Senderisme

GR-175 Prenafeta-Poblet

4.30 h, 16,970 km.

27 i 28, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Sortida d'Alta Muntanya

Pic de la Mainera (2904 m)

Coordina: Xavi Garcia

23, dimarts a les 21:00

GEDE. Cicle Películes d'Escalada Josep Maria Rodes

ALPINISME ECOLOGIC EVEREST 93 - Documental

**INFORMACIÓ ACTUALITZADA DE
LES ACTIVITATS DEL CLUB
PODEU VEURE-LA A
www.cegracia.cat**

Obra Social "la Caixa"

JUNTA DIRECTIVA

DIADA DEL CLUB

Benvolgut consoci i consòcia,

Amb motiu del 88è aniversari de la nostra entitat, us convidem al sopar que celebrarem el proper 22 de gener del 2010 per la Diada

del Club al restaurant "El Pescadito" situat al carrer Balmes 440.

Durant la vetllada, aprofitarem per lliurar les insígnies dels 25 i 50 anys als socis i sòcies que per la seva fidelitat ho han merescut.

També lliurarem les plaques d'honor i reconeixement als mereixedors per la seva dedicació a l'entitat.

Per tal de poder concretar el nombre d'assistents, seria convenient que us possessiu en contacte amb secretaria per tal de confirmar la vostra assistència.

MENÚ ESPECIAL PER A LA DIADA

PRIMER

Creps de formatge fresc i espinacs gratinats

SEGONS A ESCOLLIR

Galta de vedella en el seu suc

o

Llobarro farcit de verduretes

POSTRES

Massini

Copa de cava Masia Olivada brut

BEGUDA

Vins Masia Olivada blanc i negre

Aigües minerals

Cafè i infusions

Licors

Preu 26 €IVA inclòs (com l'any passat)

INSÍGNIES 25 I 50 ANYS

D'OR

Robert Castells i Broto
Empar del Rey i García
Teresa Granollers i Sardà
Consuelo González i García
M. Glòria Vives i Forgas

D'ARGENT

Elisenda Moreno i Pineda
Mireia Casas i Carreño
Miquel Fabró i Ràfols

RECONeixEMENT AL SOCI

La Junta Directiva, en reconeixement a la fidelitat dels socis més antics, ha considerat adient publicar cada any la llista els 25 amb més antiguitat i la data de la seva inscripció a l'entitat.

Els propers anys anirem publicant els immediats en antiguitat perquè en quedi constància i perquè les futures generacions coneguïn els seus predecessors.

Josep M ^a Barbé i Mas	08-01-1941
Josep Cali i Pecci	18-06-1941
Baltasar González i Rigau	03-11-1941
Montserrat Barbé i Mas	11-11-1943
Antoni Barella i García	20-02-1944
Antoni González i Rigau	19-05-1944
Susanna Pierre i Combes	02-08-1944
Albert Viña i Tous	19-12-1945
Francesc Esquerda i Alsina	12-03-1946
Carles Albesa i Riba	19-04-1947
Joan Cervera i Batariu	15-06-1950
Josep Vallès i Garreta	05-03-1951
Víctor Barbè i Barbé	09-08-1952
Teresa Sardà i Prat	30-10-1952
Josep Ferrer i Moreno	12-11-1952
Maria Royo i Ruilópez	18-12-1952
Ferran Labranya i Turell	27-12-1952
Jaume Cerdà i Alfonso	24-03-1953
Enric Pérez i Arellano	03-09-1953
Dolors Lázaro i Palau	28-01-1954
Aurora Vila i Guàrdia	19-03-1954
Enric Guillera i Romero	22-08-1954
Maria Bachero i Ruiz	02-09-1954
Josep Vila i Amorós	03-03-1955
Ramon Morera i Lumbarres	17-03-1955

Josep Portell
Secretari

Plaça del Diamant 9 • 08012 Barcelona
Telèfon i Fax 93 218 41 17
<http://personal2.iddeo.es/nus>
e-mail: espeleonus@eresmas.net

UNA FINESTRA AL FUTUR DIGITAL

A poc a poc veiem que van arrelant entre nosaltres les publicacions que decideixen prescindir del suport paper, o bé incorporar les versions que anomenem digitals, o sigui, llegibles a l'ordinador, llibre electrònic, i telèfon mòbil multifuncional. Molts de nosaltres ja disposem d'ordinador i telèfon amb accés a Internet, i pel que fa al llibre electrònic, no trigarem gaire a què sigui objecte de regal.

La veterana editora i agent literària Carme Balcells (Les Oluges, 1930), ha dit recentment que estem assistint a un procés tecnològic que revolucionarà el món editorial, que molt aviat el llibre electrònic serà una realitat i oferirà un immens ventall de possibilitats d'accedir als llibres com mai a la història hagi passat.

Alguns editors ja s'hi ha posat, però d'altres, sota l'argument cert, que el llibre en paper no morirà mai, esperaran dubtosos a veure-les venir.

Els avantatges sembla que seran molts. El nou format atraurà nous lectors, l'accés als textos, tant literaris com especialitzats, serà més fàcil, dins un suport hi cabran centenars de llibres, de fàcil emmagatzematge i transport, immediatesa de disponibilitat amb descàrrega a través de la xarxa, amb possibilitat d'augmentar el tipus de lletra, guardar el punt, subratllar, ressaltar; a més, els lectors digitals disposen d'una pantalla que evita que la vista no es cansi com passa a les dels ordinadors i mòbils, facilitat per incorporar-hi àudio, animacions i vídeo, gestió de diferents idiomes, i, els preus de les publicacions seran molt menors que els de paper (Figura 1).

- De la mateixa manera que ens vam acostumar al correu electrònic enlloc del postal, ens acostumarem a llegir els llibres electrònics-, i, -Els llibres digitals contribuiran a què la lectura no s'extingeixi-, han dit els editors; i no és estrany que ho diguin davant els arguments abans esmentats.

Pel que fa als diaris i revistes, encara van un pas més endavant. Ja competeixen a fer publicitat del nombre de lectors de les respectives versions digitals. Mentrestant, Vilaweb, que podem anomenar com el nostre diari digital, molts catalans el tenen a la pantalla d'inici d'Internet.

Un altre enfocament que cal fer. Quantes publicacions de fundacions, empreses comercials i d'associacions com la nostra, van a les escombraries sense ni tant sols treure-les del sobre? Per tant, donar opció a rebre-ho per correu electrònic o consultar-ho d'un web, estalvia paper, i no contamina ni en la fabricació ni el tractament del rebuig quan la llencem al contenidor corresponent (Figura 2).

I per acabar, una última visió del tema. Si poguéssim saber el nombre de publicacions que no són aprofitades, malbaratant els diners dels editors d'aquestes publicacions, sovint entitats associatives sense ànim de lucre o ONG que malden per sobreviure o complir la seva funció social, segur

que oferirien als seus afiliats l'opció digital. Com a exemple podem veure al quadre adjunt (Figura 3) el supòsit d'una entitat que fa un butlletí i una revista, i que, gràcies al voluntarisme d'alguns associats s'elabora ella mateixa el disseny i la maquetació, per tant, només cal comptar les despeses d'impressió i distribució. Extrapolant aquestes xifres per cada edició bimensual del butlletí i semestral de la revista, i suposant que entre un 30% a un 50% de socis acabin preferint rebre'ls en format digital, conformen un estalvi en el pressupost anual de despeses de l'entitat que podria dedicar-se a altres activitats associatives.

Hem vist, doncs, tres aspectes de millora: el versàtil, l'ecològic, i l'econòmic. Però tot amb la prèvia bàsica de què aquestes publicacions són l'eina bàsica de comunicació entre tots els associats i on es reflecteix el seu pols social, estimulen a participar, i creen fidelització i satisfacció de pertinença al col·lectiu. I, precisament per això, és molt important garantir-ne la continuïtat i augmentar-ne la divulgació. Aprofitant aquesta nova eina que se'ns ofereix, hi tenim una bona beta.

Roger Lloses

Figura 1

Figura 2

Cost Unitari (900 u) en €	butlletí	revista
Impressió	1	3,8
Correu	0,6	1,5
Sobre/manipulat	0,2	0,2
Total	1,8	5,5

Figura 3

CANTAIRES MUNTANYENCS

Xè CONCERT DE PRIMAVERA

Els Concerts de Primavera que ha organitzat fins ara la nostra Coral ja han assolit una dècada. Això deia, a l'inici de l'acte que es va desenvolupar el dia 13 de juny darrer a l'Ajuntament de Gràcia, qui n'ha tingut cura des del primer moment, en Joan Cervera. I afegia que aquest era l'últim en el qual intervenia. Però que no seria pas el darrer a celebrar-se, perquè aquests concerts tindran continuïtat.

I encetà el capítol d'agraïments d'aquests deu anys envers el director dels Cantaires Muntanyencs, Víctor Barbé, en primer lloc, perquè la idea de celebrar un concert denominat de "Primavera" fou seva; en tant que, per part meua, diu, li'n vaig suggerir el muntatge i la mecànica, que són els que hem seguit fins ara. És doncs a ell a qui cal atribuir l'èxit, així com a la Coral, formada, majoritàriament, per amics que en són i canten junts des de fa gairebé mig segle -que ja són anys- amb algunes incorporacions, com ara la nova presidenta dels Cantaires, que és per a mi motiu de satisfacció de presentar-vos, l'Elisabet Figuera. Amb ella, hem trencat la continuïtat masculina del càrrec. Moltes gràcies, Elisabet, per haver acceptat ser la nostra presidenta.

Gràcies, també, al Club Excursionista de Gràcia i al seu president, de qui hem rebut sempre ple suport i companyia.

Amés a més, el nostre reconeixement al Districte de la Vila de Gràcia, que en tot moment ens ha prestat la seva col·laboració i que avui és representat pel seu Regidor, Guillem Espriu.

Igualment gràcies a les Corals amigues que en el curs d'aquests deu anys han compartit amb nosaltres aquests concerts. I gràcies, en especial, a la Coral de Sant Miquel dels Sants que avui ens acompanya.

També el nostre més sincer regreïment a totes les personalitats homenatjades fins ara, representades en aquesta ocasió per Jordi Fàbregas amb la magnífica fotografia que presideix l'acte, obra del Taller d'Història de Gràcia. I no oblidem el setmanari gracienc *l'Independent*, amb la col·laboració del qual sempre hem pogut comptar.

No vull deixar de recordar aquí, segueix dient, dues persones que mereixen la nostra gratitud. Una és el fundador del CEG, el Sr. Josep Buch, perquè ell, amb una gran senzillesa i un gran sentit autodidacte, creà aquesta Entitat que va camí de ser centenària. I l'altra persona és l'Albert Musons, que sempre estarà entre nosaltres, com l'hauriem tingut ara aquí.

Finalment i no amb menys intensitat, molt agraïts a tots vostès, perquè sense la seva presència tot el que estem fent no tindria sentit; són els qui donen caliu i vida als concerts i homenatges celebrats durant tot aquest temps. I confiem poder continuar gaudint de la seva companyia. Moltes gràcies a tots, amics!

Dit això, Joan Cervera passà la paraula al president del Club, Francesc Sanahuja, qui—com és d'obligada cortesia—saludà i donà la benvinguda a autoritats i públic en general, i passà a comentar que tota la tasca que s'havia vingut fent fins ara no era més que el resultat positiu d'aquell 1922 en què els homes que imaginaren, i més tard posaren en marxa, la nostra Entitat ho van fer a pocs metres d'aquest recinte que ens acull. El Club s'ha nodrit en aquest lapse de temps de moltíssima gent de la nostra exvila i, sortosament, de tot Catalunya, tant des del punt de vista esportiu, com del social i cultural. I no fa falta que parlem del Taller d'Història de Gràcia amb el qual venim intercanviant tasques i objectius. Tenim ben presents, també, totes les figures graciencques que han estat homenatjades a través d'aquests deu anys de Concerts de Primavera, a les quals avui afegim Jordi Fàbregas, amb el nostre reconeixement per la seva important tasca duta a terme a Gràcia. Per cert que no puc deixar d'explicar una anècdota que el toca de prop: l'altre dia estava amb el nostre Agrupament Escolta "Pere Rosselló" intentant desenvolupar una activitat destinada al Marroc per tal de recuperar un antic hospital, tractant de trobar el mitjà per obtenir els recursos necessaris, etc., i em vaig assabentar, molt gratament, que qui hi estava involucrat a fons era el fill del Sr. Fàbregas. És ben veritat la dita que "els testos s'assemblen a les olles". Enhorabona, doncs, apreciat Jordi Fàbregas.

Res més per part meua sinó agrair la iniciativa d'aquells que tingueren la idea de dur a terme els Concerts de Primavera i, naturalment, donar les gràcies també a la Coral dirigida pel mestre Barbé, un gran amic. I sàpiguen tots vostès que tindran sempre el Club Excursionista de Gràcia al seu costat. Gràcies a tothom.

Ara Joan Cervera presenta el glossador com l'amic Rafael Vallbona, gracienc de soca-rel, escriptor, periodista, professor de la Universitat Ramon Llull, home compromès amb la nostra identitat nacional, autor, entre d'altres novel·les, de la intitulada "*Gràcia*", que afirma que li va despertar un gran entusiasme per ser una novel·la coral, **on apareixen un grapat** de personatges al voltant de la Vila, realment actuals i interessants. Col·labora també a "*l'Independent*", amb columnes plenes de contingut i d'originalitat.

Rafael Vallbona, després d'una salutació prèvia, es declara fill de Gràcia a l'exili, perquè als anys seixanta —explicat també era car viure a Barcelona, i els seus pares van acabar

anant a viure al Maresme; però ell és nat al Torrent d'en Vidalet, a casa dels avis. Es refereix a continuació a la seva vella amistat amb Jordi Fàbregas, tot dient que ha decidit titular aquesta glossa com a "Moments Fàbregas", talment com si volgués dedicar-li una simfonia. Afegeix que no té cap dubte que la infantesa de l'aital homenatjat, que va néixer a Sallent (comarca del Bages) l'any 1951, fos una infantesa feliç i plena de joia amb la música i la cultura. Va ser guanyador del Festival del Llobregat, de Sallent, el 1967, per una versió de "*Le diable (Ça va)*", de Jacques Brel, de qui ell es manifestava un abrandat fan... jo també n'era...

I enceta el "Primer Moment Fàbregas". Quan el vaig conèixer? Atenció: "Grup Coses", 1973, Casal d'Alella. Era –ens informa– un local mític d'aquella època, dels que funcionaven arreu del país. Hi havia petits nuclis d'agitació cultural a molts municipis que organitzaven recitals, amb els quals mai no arribaven a cobrir el cànon estipulat en el contracte; i aleshores els grups s'havia d'avenir a percebre el que bonament s'havia fet de caixa. Però vull creure que en aquell moment, els "Coses", a Alella, gairebé devien cobrar el cent per cent perquè el Casal estava ple a vessar.

Aquí Rafael Vallbona confessa que, a l'època, l'itènia molta tírria a la cançó catalana; perquè el rotllo aquell de la guitarreta i la cadira de boga el posava nerviós, no ho considerava modern. Afirma rotundament que era un noi de "rock and roll". Però va pensar que els "Coses" eren una altra cosa, valgui la redundància. Venien allà amb instruments elèctrics i amplificadors; vaig descobrir que el "Campaner de Taüll" era el nostre "American pay", en aquells temps de Cat Stevens. I el "Campaner de Taüll", una composició del Jordi, inclosa en l'àlbum "Ara és demà", del Grup Coses, és una autèntica simfonia pop. Allò em va permetre d'adonar-me que es podia fer un producte d'ambició internacional en català; que no calia tenir aquella estricta actitud resistencial de dir-nos que "som petits, fem el que podem...".

"Segon Moment Fàbregas".- Els "Coses" desapareixen amb la Transició, com desapareix tot al país, i encara estem desapareguts a hores d'ara. Anem una mica més endavant –continua Rafael Vallbona– i un dia, a primers dels noranta, essent jo redactor en cap d'un altre cadàver, el diari *l'Observador*, em diu un dels meus redactors si vull firmar un paper perquè cedeixin a Jordi Fàbregas i a una companyia el *Sant Andreu Teatre*, que és un desastre històric de gestió municipal, per tal de fer-hi un centre de música tradicional i popular. Ah, Fàbregas!, dic; aquest és aquell del "Coses", tan modern i amb visió internacional? Sí, sí. Jo que firmo de seguida. Evidentment, no vull dir que la meva firma hi tingués res a veure... però no li van donar el *Sant Andreu Teatre (SAT)*. Ara bé, la gent de Gràcia vàrem estar de sort que no li concedissin el SAT, perquè en substitució li van donar *l'Artesà*, que en aquell moment també era un altre desastre de gestió. I vaig pensar, caram, quin canvi, perquè el *Sant Andreu Teatre* és gran i en aquells moments tenia una certa anomenada, i això de *l'Artesà* era una cosa petita. Però mireu avui en dia!

Aleshores vaig començar a pensar: què ha passat amb aquell individu? I pregunto a bons amics, entre ells a Jaume Arnella, i de seguida me'n van donar raó. Que havia creat *Harmònica Brava*, després *Murga*, posteriorment va fer *Primera Nota*..., això és música tradicional i popular! I vaig dir-me: com és possible que sigui aquell modern que feia *l'American pay* a la catalana, amb el *Campaner de Taüll*,

abans que les esglésies romàniques d'aquelles valls fossin declarades per la UNESCO això del Patrimoni de la Humanitat? Que s'ha passat a la gralla? Però això, que és, el modern s'ha tornat graller?

Quan al 1981, em sembla recordar, va crear *Tradicionarius* jo encara no ho havia entès del tot. Però després, quan va fer foc nou amb *Urbàlia Rurana* i *Primera Nota*, vaig començar a entendre algunes coses. Ell també va començar a entendre alguns conceptes musicals nous, algunes coses diferents que estaven passant sobre una fusió entre el vell i el nou; aquella idea *foixiana* començava a funcionar. Després va crear, amb l'Artur Blasco, *El Pont d'Arcalís*, i, sobretot, amb els meus estimadíssims Tito Peláez i Quim Soler. I ves per on van convertir una cosa indesxifrabla -i no me la feu explicar- que es diu la "viola de roda", en un instrument postmodern. I direu, com pot ser? Doncs sí, la van convertir en un instrument postmodern. Per tant, el "Segon Moment Fàbregas" acaba aquí.

"Tercer Moment Fàbregas", perquè el cas és que l'homenatjat avui té una vida molt dilatada, i les coses s'han de dir. *El Pont d'Arcalís*, a hores d'ara, té set discos al mercat: són uns clàssics. La música tradicional ja no és vista com una carrinclonada, és un gènere més del pop, perquè al cap i a la fi què vol dir la música pop? Vol dir música po-pu-lar.

La vida fa les seves habituals males passades, i tots n'hem rebut. El Jordi i la Lola també. Demanen *Aigua, més aigua* en plena sequera; i des de llavors no ha parat de ploure, però també ha sortit el sol. Probablement per això li donen la Medalla d'Honor de Barcelona l'any 2006; no per la seva música, sinó perquè va fer ploure (!).

El *Grup Coses*, el *Tradicionarius*, el *Pont d'Arcalís*...són uns clàssics. Ho sento, Fàbregas, ets un clàssic, i entre que ets un clàssic i que avui et fan un homenatge al barri, jo sortiria corrent perquè pensaria que, o bé és que em volen jubilar, o és que ja tinc un peu a l'altre barri.

Però ben segur que en Jordi sent avui una cosa molt similar a la que vaig sentir jo el dia que vaig tenir l'immens honor de fer el Pregó de la Festa Major de Gràcia, que és copsar el reconeixement humil, sincer, però coratjós de la gent del barri. I, de veritat, quin millor lloc per sentir-te encoratjat per la teva gent que a la Casa de la Vila del teu municipi. I encara més ara que la plaça porta el nom de la pròpia Vila.

Una última cosa: un dels meus discos preferits –discoteca particular– és *Del Piemont als Pirineus*, d'altra banda un dels grans discos del pop català, enregistrat en directe amb

tota una colla de “locos” piemontesos amb qui ens agermanen més coses de les que ens pensem. Segon disc *Aigua, més aigua*. I, després, un altre disc que m'agrada molt és *Lluna vella*, que em complau d'escoltar-lo en un lloc mig secret que tinc, des del qual veig perfectament el Pic del Segre i el Puigmal, que em fa pensar amb la grandesa d'un país fet bàsicament de la seva gent, de la gent que avui en sou una mostra tots els que esteu aquí. Una grandesa de la terra baixa, com en diria jo, d'aquí mateix, de la Plaça de la Vila de Gràcia fins al Carlit, fins al Puigmal, fins al Pic del Segre. Tot això és, al cap i a la fi, no la història d'aquest país, sinó la realitat d'aquest país.

Jordi, gràcies per les teves cançons, gràcies per la teva feina –perquè ets un picapedrer que va picant, picant, picant- i, si et plau, no te'n cansis perquè els “vagos” i gent de mala vida, com jo, necessitem gent senzilla, honesta i “pencaire” com tu. Gràcies amic!

Finida aquí la glossa, Joan Cervera reprèn la paraula i diu que ben poca cosa queda per afegir després d'aquesta magnífica exposició de Rafael Vallbona. Però abans vol manifestar que quan confeccionava el programa d'aquesta trobada es va equivocar en incloure Sallent a la comarca del Berguedà; evidentment que no és així, i, com ja ho ha esmentat amb molta discreció l'amic Vallbona, en realitat pertany a la comarca del Bages. El record de quan hi passava amb moto cap al Pedraforca el va traïr! Tornem, doncs, Sallent al Bages que és el que li pertoca.

Bé, pel que fa al lligam que hi ha entre Jordi Fàbregas i el Club Excursionista de Gràcia és que quan va venir de Sallent va portar els seus dos nois al nostre Agrupament Escolta “Pere Rosselló”, i que ara, curiosament, el Pol és un dels seus responsables, tal com ha indicat Francesc Sanahuja. I res més, ara sí que el gran i esperat “Moment Fàbregas” ha arribat. Escoltem-lo.

En efecte, Jordi Fàbregas s'adreça al públic, tot saludant-lo ben cordialment, i afirma que també hi han hagut “Moments Vallbona”, i molts. Sobre això del Bages i del Berguedà, digué que estava absolutament d'acord amb l'amic Cervera, i que no deixa de ser una qüestió semblant a la rivalitat entre comarques, perquè pel que fa a la Patum la gent de Sallent sempre hi hem tingut problemes: ara bé, hi hem anat, l'hem viscuda i n'hem gaudit. La Patum s'ho enduia tot! I és que per les mateixes dates tenien lloc les Jornades de Sallent; per cert que a Sallent sempre hem engalanat els carrers, com es fa aquí a Gràcia. Reivindiquem, per tant, el Bages, però de camí cap al Berguedà i cap a la muntanya.

Benvolguts tots, autoritats –regidor, consellers del Districte de Gràcia-; president del Club Excursionista de Gràcia;

presidenta dels Cantaires Muntanyencs; representants del Taller d'Història de Gràcia; Sr. Cervera, que és qui m'ha fet aquest gran oferiment de ser aquí; i amic Vallbona -l'amic de tota la vida-; amigues i amics graciencs. En primer lloc, voldria manifestar el meu profund agraïment per haver-me fet partícip d'aquest acte d'homenatge que avui arriba a la seva desena convocatòria, i que és una mostra més de la gran tossuderia demostrada dia a dia per les nostres entitats socials de base que configuren el tarannà i la voluntat de pervivència del nostre país, malgrat els temps difícils que ens toca viure. Quan vaig veure el prestigi i la categoria dels nominats en edicions anteriors vaig sentir una forta sensació ambivalent; per un costat, em deixà molt sorprès i una mica avergonyit rebre aquesta distinció. Crec, sincerament, que la meua feina ha consistit a compartir voluntats i tirar endavant un projecte i unes idees que es recolzen en el treball i la dedicació de molta gent i companys que estan en la mateixa línia de foc, i, senzillament, cadascú fa la seva part de feina, i la meua, potser, ha comportat la de donar la cara públicament. Per tant, accepto aquest acte com a portaveu d'un col·lectiu que lluita constantment per retornar la música tradicional, la música d'arreu al seu lloc i al seu espai cultural normal, amb igualtat de condicions amb les altres expressions de creativitat artística del país. És un espai que no hauria d'haver perdut mai. I, d'altra banda, he de confessar-vos el meu sentiment de satisfacció com a gracienc, no d'arrel però sí de vida, i d'agraïment, altra vegada, al amic Cervera i al Club Excursionista de Gràcia, per aquest reconeixement públic. Tinc, i tenim, la sort de moure'ns dins d'una vida hiperactiva; només cal donar una ullada a les agendes setmanals per veure que es generen activitats multidisciplinàries a tota hora. Els representants del Districte ho saben prou bé això. És un pol d'atracció i d'emmirallament ciutadà.

I tota aquesta activitat es desenvolupa normalment com a continuació històrica del que ha representat Gràcia des de sempre, però sense perdre la part humana i la proximitat entre els seus ciutadans que és el que la fa tan personal. Aquesta manera de ser, aquesta manera de treballar, aquesta manera de fer les coses i de viure-les és el que va fer encaixar, des del primer moment, la nostra família en el territori cap a la meitat dels anys vuitanta, quan vàrem instal·lar-nos en el carrer Montseny. Recordo les passejades que fèiem per la vila amb la Lola, la meua companya, buscant pis, intentant trobar pis... passava aleshores, i sempre passarà. A diferència dels que han d'emigrar perquè els toca exiliar-se de la Vila i són fills d'aquí, nosaltres vam tenir sort, i vam estar-ne molt contents; recordo l'alegria de la Lola i aquella intuïció que va tenir el dia que vam trobar el lloc que ocupem actualment. Aquell espai era per a nosaltres, que veníem de Sallent, que veníem de poble, fer-nos sentir com a casa. Vàrem trobar

aquest punt de referència que ens era absolutament necessari.

La Llar d'Infants, el Reina Violant, el Menéndez y Pelayo, els Lluïsos, el Vila de Gràcia i, sobretot, l'Agrupament Escolta "Pere Rosselló", del CEG, on els dos fills es van fer grans, fins al punt que actualment en Pol forma part del seu equip directiu. Hem fet vida gracienc i d'això me'n sento molt orgullós, com també del suport que he tingut de la família per poder fer compatibles aquestes dues vides: la casa amb la família, i el projecte que intentàvem tirar endavant. Sense l'ajut de la Lola i del Pol tot això no hauria estat possible.

I adreçant-se a Joan Cervera va afegir: voldria tornar a agrair, per acabar, la vostra feina i la gent que la continuarà, i també deixar constància que aquest reconeixement me'l sento, emotivament, molt endins, potser molt més que cap altra distinció i premis aconseguits, ja que, com he dit abans, no sóc gracienc de soca-rel, sinó gracienc d'adopció, i que em fa estimar encara més, si cap, aquesta pàtria íntima que és la Vila de Gràcia. Moltes gràcies a tothom i bona tarda.

Un esclat d'aplaudiments va subratllar les emotives paraules de Jordi Fàbregas. La seva simpatia i modèstia bé ho mereixien, tal com manifestà Joan Cervera abans de demanar la presència de la nova presidenta dels Cantaires Muntanyencs, Elisabet Figuera, qui ha de donar pas a la segona part de l'acte.

Elisabet Figuera comença dient que encara no fa tres anys que és sòcia del CEG, i que s'hi va apuntar amb la intenció de fer senderisme a través dels GR. Però una persona amb qui coincidí en una excursió va insistir-li perquè s'apuntés als Cantaires, i així ho va fer, sense deixar, però, de fer excursions. I en ocasió de la darrera Assemblea de la Coral -ens diu- en vaig ser escollida presidenta; i ara aprofito l'avinentesa per donar les gràcies a tots els seus components per haver-me fet l'honor de poder-los representar. I també dono les gràcies a Joan Cervera, que és qui ha organitzat els deu Concerts de Primavera que s'han celebrat i que, com ja ens ha comunicat, no seguirà ocupant-se'n, si bé no deixaran de tenir continuïtat perquè entre tots els tirarem endavant. I ara demana un aplaudiment per a Joan Cervera. Continua amb la presentació de la Coral de Sant Miquel dels Sants, que avui ens acompanya, fundada el 1980. Després d'algunes interrupcions va reprendre l'activitat coral el 1992. L'any 2005 organitzà en la seva pròpia parròquia una trobada amb cinc corals més, entre elles la nostra, amb la finalitat recaptatòria a favor de l'Associació de Suport als Afectats de Cardiopaties Congènites. La Coral consta de 30 components i el seu repertori inclou diversos estils, des de música del Renaixement, el Barroc i el Romanticisme, fins a cançons populars catalanes, espirituals negres i música contemporània.

Per últim, anuncia que el concert consta de tres parts. En la primera actuarà la Coral de Sant Miquel dels Sants, sota la direcció de Jorge Coré. En la segona els Cantaires Muntanyencs, dirigits per Víctor Barbé, interpretaran:

Donna, Donna (cançó nord-americana de protesta)
S. Secunda.

Ve la son bosc endins (cançó excursionista)

Elisard Sala.

Signore delle cime (oracional muntanyenc)

Giuseppe di Marzi.

Ma llibertat (cançó francesa de protesta)

Georges Moustaki.

Les aromes de Queralt (sardana)

N. Pérez/Ll. Sánchez.

I a la tercera part, les dues Corals cantaran conjuntament:

El rossinyol (tradicional catalana)

Harm. A. Pérez Moya.

Director Jorge Coré.

O voso galo comadre (cançó gallega)

M. Groba.

Director Víctor Barbé.

Finalitzat el concert és reclamada la presència a l'estrada del president del CEG, Francesc Sanahuja, i del Regidor del Districte de Gràcia, Guillem Espriu, els quals, juntament amb la presidenta dels Cantaires Muntanyencs, Elisabet Figuera, procedeixen al repartiment dels records de l'acte. Després és el Regidor del Districte qui s'adreça al públic per posar de manifest que ha estat molt ben escollida la persona homenatjada, perquè Jordi Fàbregas ha significat, no tan sols per a la Vila sinó per a tot Barcelona, la recuperació d'un eix cultural, una de les bases de la nostra cultura que ha fet extensives a l'exterior. Hi ha unes quantes coses en aquesta vila -afegeix- que s'expliquen d'aquesta manera que us dic: la música folk és una d'elles. Escoltant avui les persones que han parlat, i sentint en Joan dient que és l'última vegada que portava endavant aquests Concerts de Primavera, pensava en tantes històries compartides, que és com es conforma la història col·lectiva a base del conjunt de les experiències que anem vivint. En Rafael parlava dels "Moments" en què s'havia trobat amb el Jordi, dels elements significatius de la seva vida que d'alguna manera enllaçaven amb la d'en Jordi. I jo tinc una sensació similar, perquè en moltes ocasions de la meua vida i amb persones diverses s'ha anat gestant una certa relació. I, referint-me al Club, ara penso amb la Dolors Lázaro, penso amb el Manel Edo, no amb el pare Edo, sinó amb l'Edo fill, que va significar la meua entrada al Club Excursionista de Gràcia; penso amb en Cullerell, en aquest cas el pare, que fa poc que ens ha deixat i que va representar també una part de la història de l'excursionisme català.

Per tant, és cert que moltes persones entrellacen les nostres vides. I de la història individual se'n fa la història col·lectiva, una història que anem teixint com a col·lectivitat, com a vila, com a poble; i és per això que crec que el que avui hem posat de manifest en aquest acte és un gran homenatge a una persona excel·lent, en Jordi Fàbregas. I deixeu-me que acabi donant les gràcies a totes les persones que hi han participat, en especial als cantaires de les dues corals, perquè ens han ofert un concert magnífic. Molt agraït a tots i molt bon vespre.

Mentre un fort aplaudiment tancava l'acte, en Joan Cervera va donar a conèixer el nom de la persona que en el futur s'encarregarà d'aquests Concerts; serà un dels nostres cantaires, expresident del Club i de la Coral i actualment

directiu de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya: l'amic Miquel Fernández i Azconegui, a qui desitja molta sort, en la seguretat que els Concerts de Primavera tindran la continuïtat ben assegurada.

Nosaltres ens hi afegim ben cordialment!

Aurora Vila i Guàrdia.

(Fotografies a les contraportades)

CORRECCIÓ

45 ena. FESTA DE LA CANÇÓ DE MUNTANYA

A la sortida de l'església, tinguérem ocasió de comentar-li que, ja al 2002, els Cantaires Muntanyencs organitzàrem la 38ena. Festa de la Cançó de Muntanya a la Seu d'Urgell, a la catedral, amb una missa oficiada pel llavors Arquebisbe de la Seu d'Urgell, monsenyor Joan Martí Alanis, mentre que ell, monsenyor Joan Enric Vives, estava absent de la Seu en visita pastoral. De totes maneres, ens va reiterar la seva proposta de la Seu d'Urgell o de qualsevulla altra població del bisbat.

Part del text original no va arribar a l'impremta...

La Redacció

CULTURAL

50 ANYS DE L'EDITORIAL RAFAEL DALMAU

La secció cultural va visitar al Museu d'Història de Catalunya l'exposició que aquesta editorial hi té muntada en motiu del seu 50 aniversari. És interessant els diferents punts exposats sobre el tarannà de l'editorial, marcat pel seu caràcter familiar, la constant col·laboració amb el món associatiu, les col·leccions històriques i col·leccions actuals.

Vam quedar gratament sorpresos, ja que en una vitrina hi tenen exposada una carta dirigida al nostre Club, l'any 1965. En aquesta carta agraeixen a la nostra entitat la cessió dels drets per editar diferents llibres, concretament 9, escrits per antics socis del Gràcia.

Per molts anys!

VIII FIRA DEL LLIBRE DE MUNTANYA A CANTONIGRÒS

Ja fa 8 anys que el nostre Club participa en aquesta Fira del llibre. Això fa possible que se'ns obri la possibilitat de donar a conèixer a una àmplia gama de visitants, les activitats que desenvolupem, per mitjà de prospectes, butlletins i les nostres edicions de llibres.

Enguany, hem fet entrega a la nombrosa assistència d'un exemplar de la revista MAI ENRERA dedicada exclusivament a la 40a Flama de la Llengua Catalana, que com tots sabeu n'hem estat els organitzadors.

Vam comptar durant dos dies amb la col·laboració de 3 socis del Club, amb l'assistència del nostre president Francesc Sanahuja i altres voluntaris. Víctor Rovirola va presentar el seu llibre sobre refugis de muntanya. Com a president d'honor, vam comptar amb el benvolgut escalador Jordi Pons.

Dies abans, la Fira va ser presentada a la UFEC pel president del Gràcia, Francesc Sanahuja, acompanyat de socis de l'entitat.

XII EDICIÓ DEL LLIURAMENT DE PREMIS DE L'ESPORT DE GRÀCIA

El districte de Gràcia va convocar la presentació de possibles premiats amb motiu de la Nit de l'Esport. Vas ser escollida i premiada la nostra consòcia Pilar López per la direcció durant 5 anys de la Travessa Matagalls-Montserrat.

Merescut premi per la Pilar, ja que ella, juntament amb la comissió, han aconseguit que aquesta marxa tingui una projecció internacional, sobretot per la qualitat de l'organització i pel sistema informàtic que hi va introduir. És difícil aconseguir que tantes persones facin el mateix recorregut sense que es produeixi cap desordre, ni confusió, ni accident. Va marcar un parell de fites importants: fer un web en condicions i que tot el tema d'inscripcions fos per fet Internet. A més, els controls de pas sortida-arribada ja no es fan manualment.

A ella, li devem l'èxit que ha tingut aquest any la marxa, sense cap problema i amb una organització modèlica. S'hi van inscriure 3.000 persones, de les quals van fer tota la ruta fins a Montserrat més del 73%. Per motius personals de la Pilar, ara deixa pas a altres organitzadors. Des d'aquí volem felicitar molt cordialment la nostra consòcia i agrair-li la feina feta.

XVI JORNADES DE LITERATURA EXCURSIONISTA Curs d'Història de l'Excursionisme Català

El passat dia 7 de novembre es van celebrar les XVI jornades de Literatura Excursionista organitzades per l'Arxiu Bibliogràfic Excursionista de la UEC-Barcelona sota la direcció d'Enric Ximenis, continuador de la important tasca iniciada per l'inoblidable Jaume Ramon i Morros.

La jornada va ser dedicada enguany, al nostre estimat consoci Joan Cervera i Batariu, que acompanyat de gran quantitat d'amics, va rebre el llibre dedicat a la seva llarga trajectòria muntanyenca. L'acte es desenvolupà al Centre Cívic Casa Golferichs de la Gran Via de Barcelona. 56 articles formen aquest llibre, exponents cadascun d'ells de l'amistat que ens lliga des de fa tants anys amb en Joan. Transcrivim el seu agraïment:

"La fe en la família, en l'excursionisme, en el Gràcia i en Catalunya – i en l'esforç i l'esperança d'un Déu generós, arquitecte d'un món fraterne – fan que us agraeixi la vostra amistat com el bé més preuat.

La presència aquí de tants amics i amigues, la col·laboració i participació en aquestes jornades de Literatura

Excursionista i l'escalf de tantes persones que he conegut en els meus gairebé setanta anys de recórrer la muntanya, m'omplen de joia, i alhora, de confiança en el futur d'aquesta pobra i malaurada terra nostra, però que un dia, certament, serà triomfant, rica i plena.

Gràcies a tots els que m'acompanyeu, tant físicament com espiritualment. I no vull deixar d'adreçar un record emocionat a tots els companys de la nostra més àmplia cordada que ens han precedit, i que de ben segur trobarem en unes altres muntanyes."

Agraïm a la UEC-Barcelona la seva deferència cap el nostre consoci Joan Cervera dedicant-li aquest important llibre que forma un engranatge més, dins de les Jornades de Literatura Excursionista.

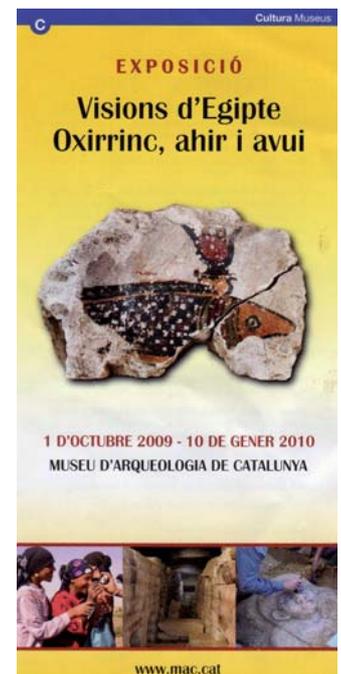
(Fotografies a les contraportades)

VISIONS D'EGIPTE OXIRRINC, AHIR I AVUI

A l'Egipte mitjà, banyada pel Bahr Yusef, s'aixecava l'antiga Per-Medjed, coneguda pels grecs amb el nom de Oxirrinc. La ciutat es va fer famosa quan, a finals del segle XIX, els papiròlegs anglesos van trobar la col·lecció de papirs més important fins ara descoberta. Va ser un dels llocs més destacats de l'Egipte grecoromà. Des dels seus orígens faraònics fins a l'actualitat, Oxirrinc ha estat un gresol de cultures i religions.

Enguany, hi ha una exposició al Museu Arqueològic de Barcelona on col·loquis i conferències expliquen al públic l'avanç de les excavacions. Catalunya hi té un paper representatiu en aquell lloc. Sortosament vaig poder assistir a una de les campanyes d'excavació.

Es pot visitar fins al 10 de gener del 2010 al Passeig de Santa Madrona, 39. www.mac.cat

Dolors Làzaro Palau

MUNTANYA

Ascensió al WEISSHORN 4.505 m per l'aresta est

Abans que comencin les neus als Alps durant l'11 i 12 de setembre ens decidim a fer una escapadeta a una muntanya de certa envergadura que fa temps que l'estudiàvem, finalment amb Francesc Gorina company de curses d'esquí de muntanya i el guia català arrelat a Dolomites Santi Padrós www.dolomiso.com aconseguim quadrar tota la infraestructura necessària, la meteo sembla

Primers raigs de sol

que ens respectarà el Santi ens ve a buscar a l'aeroport de Milà a les 9 h del matí i aquell mateix dia ens plantem a Randa (Suïssa) a 15 minuts de Zermat, fem les motxilles i prescindim de molt de material ja que intentem anar lleugers, sortim de Randa

pel camí marcat fins al refugi el Weissshornhütte 2.932 m, han estat tres hores i 1.500 m de desnivell, el refugi està obert, però no hi ha ningú, comprovem al llibre de visites que de la península només uns bascos han posat els peus aquest any, per sopar ens fem un *risotto* a la cuina econòmica amb llenya que hi ha disponible, els edredons de ploma són impressionants a l'hora d'anar a dormir.

Ens aixequem a les dues de la matinada, a les tres ja estem en marxa, creuem la glacera que dona accés a la ruta que sinuosament va pujant per la roca, a les dues hores ens encordem, quan arribem a l'inici de l'aresta mengem una mica i ens abriguem, el casc és ple de gebrada, però no fa vent, l'aresta és aèria tanmateix el seu grau de dificultat no és alt el podríem valorar en passos de II, amb algun pas de III, trobem algunes assegurances instal·lades que fem servir per precaució, a la baixada les farem servir d'instal·lació de ràpels, per fi surt el sol a l'esquerra tenim la vista impressionant del Matherhorn i a la dreta una glacera preciosa, ja estem molt amunt, l'aresta és plana i es deixa fer, superem el Gendarme de l'aresta est a 4.178 m i comença la neu, oh! però no és neu és gel molt dur, els grampons treballen bé però el meu piolet rebota literalment en aquella superfície, faig el que puc, ens queden 400

Aresta de gel-neu i 45° d'inclinació

metres per arribar al cim per una pala summital d'uns 45° d'inclinació molt obligada ja que mires avall i només veus una glacera a més de 1.000 m per sota, l'alçada es fa notar, però finalment després d'una última grimpada arribem al cim on hi ha la creu de ferro forjat de Theo Imboden sobre una roca que no fa més de dos metres quadrats, als dos costats hi ha unes caigudes

El Santi seguretat al 100%

Últims metres, l'alçada passa factura!

Últims metres ja hi som!

impressionants, hem trigat set hores i són les deu del matí les vistes són impressionants, iniciem el descens per la mateixa pala ens autoasseguem tot i que la neu ja no està tan dura, arribem novament a l'aresta de roca i seguim baixant, quan ja es veu el refugi és posa a nevar tímidament, finalment arribem al refugi sis hores després i ens quedem a passar la nit per retornar a Barcelona a l'endemà, ha estat una ascensió molt maca i exigent físicament més de 3.000 metres de desnivell en dos dies.

Material recomanable: grampons, piolet (tècnic) corda de 9 mm i 50 metres, dos cargols de gel, dos *friends* (no utilitzats) i algunes cintes exprés i de seguretat.

Ferran Bofill

Cim del Weissshorn amb el Cerví al fons

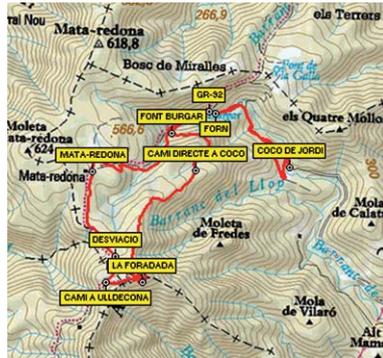
DIJOUS A LA FORADADA

Des de fa set anys s'estan duent a terme sortides setmanals els dijous. Són molt variades pel que fa a les destinacions i obertes a tothom. Només cal el nivell de preparació mínim per caminar una jornada amb dinar de motxilla. Dels tres promotors

inicials, ja són vint-i-set els qui conformen la llista de contactes.

La relació d'excursions que hem fet durant aquest ja llarg període és engrescadora. Quantes vivències i emocions hem pogut gaudir!

Per això volem fer-vos participar a través del Butlletí d'algunes d'aquestes sortides. En aquesta primera ocasió serà una de les destinacions emblemàtiques del nostre país: l'ascensió a la Foradada del Montsià. Siféssim una relació dels miradors de Catalunya aquest seria al *top ten* i us el recomanem.

S'hi pot pujar des del Mas de Miralles, però com que ja és un punt conegut del GR-92, hem optat per fer-ho des del Cocó de Jordi, que s'hi arriba per pista asfaltada prenent l'avinguda del Sagrat Cor a l'entrada de Sant Carles de la Ràpita. El Cocó és una petita àrea d'aparcament des d'on surt el sender que remunta el torrent de Solito. Passarem per uns antics forns de calç, l'enllaç amb el GR-92 i arribarem a l'entorn frescal de la Font del Burgar. Remuntant també per un sender ombrívol, arribarem als plans i runes de Mata-redona. Ja som a la carena i l'alzinar s'aclareix. Amb el cim de la Foradada en el punt de mira, hi arribem en mitja hora. L'ull obert per l'erosió al roquissar ens aboca a un finestral de recreació i foto obligada. També caldrà caminar per sobre l'aresta per dominar la panoràmica als quatre vents. Des d'aquí, en la nostra excursió vam seguir per la carena de la Serra del Montsià, pel Pas de la Clivella, la Trencada, la Tenda, la Torreta i des del coll abans de la Mola Cima, prendre el sender de les Feixes per tornar a La Foradada pel vessant del costat mar. Però, aquí ometem aquest afegit a l'itinerari per la dificultat del camí, i recomanem tornar a la Font del Burgar pel camí pedregós en direcció nord i que va girant a nord-est per la Lloma del Llop seguint marques de PR. En mitja hora més tornarem al Cocó de Jordi. Seran dues hores i mitja efectives i assequibles que ens poden permetre dinar entaulats a Sant Carles.

Roger Lloses

Lloc	T. par.	T. total	Cota	Distàn.
Cocó de Jordi	00.00		247	
Forn de calç	00.20	00.20	304	1,211
Enllaç amb GR-92	00.05	00.25	320	1,299
Font del Burgar	00.05	00.30	390	1,672
Mata-redona	00.20	00.50	551	2,855
Enllaç camí Ulldecona	00.20	01.10	639	3,828
La Foradada	00.05	01.15	708	4,230
Camí directe al Cocó	00.25	01.40	477	5,567
Font del Burgar	00.15	01.55	390	6,181
Cocó de Jordi	00.30	02.25	247	7,844

EL COMTE HENRI RUSSELL

Henri Patrick Marie, comte de Russell-Killough, va néixer a Tolosa de Llenguadoc l'any 1834. La seva família era molt conservadora, fruit dels orígens del seu pare, Thomas John Russell-Killough, irlandès ultracatólic que va emigrar a França l'any 1820 per motius polítics, religiosos i d'insatisfacció personal. La família del jove Henri va arribar a ser força important a França, ja que després de quedar-se vidu, el pare d'Henri es va tornar a casar amb Ferdinande-Clementine de Groselles, la segona filla del marquès de Flamarens i alhora germana d'un camarlenc de l'emperador Napoleó III. A la seva documentació, Russell figurava com a ciutadà britànic, però ell sempre es va declarar un enamorat dels Pirineus i de França, utilitzant sempre que podia la llengua francesa, fins i tot a l'hora d'escriure tota la seva obra. El fanatisme religiós del seu pare contrastava amb l'amabilitat, l'amor i el caliu que li professava la seva mare, una de les màximes responsables de la passió del comte Russell per la muntanya i l'alpinisme. Un cop la família es va traslladar a Bagnères-de-Bigorre, just al davant del pic du Midi de Bigorre i relativament a prop de la gran muralla del circ de Gavarnie, Henri va tenir molt clar que aquelles muntanyes algun dia serien casa seva. La seva família viatjava molt, i entre viatge i viatge, varen establir-se un temps a Luchon, molt a prop del massís de la Maladeta. Quan encara era jovenet, la seva família va tornar a Irlanda, la terra del seu pare, un país que mai no va acabar de convèncer el jove Henri, qui va decidir tornar al continent amb la intenció de viure aventures i conèixer món.

El seu pare sempre el va considerar com un cas perdut, perquè veia en el seu fill un somiador romàntic d'idees esbojarrades. Mai no va creure que el seu fill aventurer, amic de les muntanyes, es transformés en un home de profit. No podia suportar que Henri no fos respectuós amb el seu tarannà ultraconservador i per acabar-ho d'arrodonir, l'any 1856 Henri s'allista com a mariner en un vaixell i se'n va anar al Perú. El caràcter impetuós i decidit del jove Henri va xocar frontalment amb el del capità del vaixell i amb la intenció d'evitar mals majors, Henri va tornar al vell continent per tornar a marxar aquest cop cap al Canadà i els Estats Units. En tornar a França, va escriure uns articles força interessants a la revista *Memorial des Pirénées*, amb detalls històrics i geogràfics de les seves vivències al continent americà. En una estada posterior a París, l'amor va picar a la seva porta i Henri va caure rendit als peus de la jove Maud, filla d'un pastor protestant. Un cop l'ultracatólic Thomas John Russell-Killough va rebre la notícia va prohibir totalment qualsevol idea d'unió matrimonial i va encendre tota la seva ira i odi. Mai un catòlic de la seva família es casaria amb una noia protestant. Aquest fet li va canviar la percepció del sentit de la vida i la pena i la tristor inicials varen donar pas a una sensació de cansament on l'amor no hi tenia lloc. Des d'aquell desengany familiar, no es té constància de cap relació seriosa posterior i la muntanya es convertiria en l'autèntica passió del comte Russell.

El fet de quedar-se solter va propiciar que la seva família el deixés uns anys en pau, i aprofitant la bonança, va marxar cap a Rússia i Sibèria, descobrint paisatges fascinants en un viatge de tres anys (1858 - 1861). Fent-se passar per diplomàtic rus, va poder circular sense problemes per un país com la Xina, que no deixava entrar a "turistes" occidentals. De la Xina va viatjar fins al Japó i encara va tenir temps i diners per arribar a Austràlia i Nova Zelanda, tota

una aventura per l'època. E tornar a Europa va publicar l'obra *Seize mille lieues à travers l'Asie et l'Océanie*, un espectacular treball que en alguns moments manté una certa semblança amb l'obra de Jules Verne *Miguel Strogoff*. S'ha arribat a comentar també que Verne es va inspirar en el comte Russell a l'hora de crear el personatge de Phileas Fogg, l'elegant protagonista de *La volta al món en 80 dies*. Un cop retornat a la seva estimada França, a fina de 1861, Russell va fixar la seva residència al número 14 del carrer Marca a Pau, molt a prop dels grans cims del Pirineu francès. El comte Russell vivia dels beneficis que produïen les possessions familiars i gràcies als estalvis i al seu enginy es va llançar a descobrir els Pirineus, amb una il·lusió espectacular, que encara avui en dia ens sorprèn, perquè l'afany per col·leccionar cims de 3.000 metres va arribar a nivells realment excèntrics, viatjant més enllà d'on ho van fer Louis Ramond o Vicent de Chausenque, els grans pioners del pirineisme. El seu vestuari era força curiós, j que fugia de l'estil de l'època i s'acostava a les peces de vestir orientals que tant venerava.

Coves de Russell al Vignemale

Com que era una mica mandrós i no li agradava matinar, Russell pujava els cims per la tarda, amb la intenció de passar-hi la nit al cim, retornant de matinada. Segons consta en molts escrits, el comte Russell fou un dels pioners en les ascensions hivernals i va construir el que podria ser el primer sac de dormir, tal com el coneixem avui en dia, copiat d'un duaner espanyol que dormia embolcallat en un sac ple de llana d'ovelles. En Russell va prendre com a model el format d'un "sobre" i va adaptar el sac del duaner utilitzant la pell cosida de sis xais. Encara que pesava mes de tres quilos, el va provar amb èxit al cim de l'Aneto i en molts altres cims dels Pirineus. Les seves exigències van arribar més lluny i es va fer fabricar un bastó i unes botes amb claus personalitzades, que el van ajudar a convertir-se en un alpinista complet que va obrir vies i va conquerir gairebé tots els cims principals dels principals massissos dels Pirineus. Una de les grans virtuts del comte Russell fou la capacitat d'adaptació a l'alta muntanya, tan a nivell físic com psíquic. L'home sabia racionar les seves forces i el menjar, no tenia por i mai va tenir problemes a l'hora d'adaptar-se a la vida alpina. La seva vida es va convertir en tot un homenatge a la muntanya i a les ganes de viure en llibertat, sempre a cavall entre les llargues passejades, les copetes del seu licor preferit, el "Chartreuse" i les cigarretes. Una figura que va acompanyar el comte Russell en moltes de les seves aventures, fou el guia, bon coneixedor dels Pirineus i millor company a l'hora d'afrontar ascensions complicades. Molts cops els seus guies eren francesos, però en alguna ocasió també va comptar amb l'ajuda d'espanyols com Pablo Belio, el guia de Benasc, Marcial o l'Antonio Pueyo.

Els escrits que va recopilar Russell al llarg de tota la seva vida foren molt útils a l'hora de cartografiar i detallar els noms i la situació exacta de molts cims, seguint les passes de Chausenque, un altre dels grans pirineïstes històrics. L'arribada del segle XX va significar el principi de la fi de les seves aventures. Una greu malaltia el va fer abandonar les altures i a Biarritz va passar els seus últims anys de vida. Henri Russell va morir a principi del mes de febrer de 1909, als 75 anys, una bona edat per l'època. Va ser enterrat al panteó familiar a Pau. L'any 1901 el govern francès li va concedir la Legió d'Honor i molts carrers del sud de França es van començar a batejar amb el seu nom. A l'Aragó, la Tuca del Cap de la Vall, prop de l'Aneto va rebre el nom de Pic Russell en honor del comte Russell.

Glaciar d'Ossue, Vignemale 2007

El senyor de Vignemale

De totes les muntanyes que el comte Russell va pujar, n'hi ha una de la qual es va enamorar d'una manera molt especial, convertint-la en la seva possessió més preuada. Russell va pujar a la Pique Longue del Vignemale trentatres vegades i amb la intenció de poder descansar i fer llargues estades al seu cim, va fer foradar set coves, distribuïdes entre les cotes 2.450 i 3.278. Actualment, la cova Paradís, excavada per Russell uns vint metres per sota del cim de la Pique Longue del Vignemale (3.298 m), és sense cap dubte el bivac o abrís més alt de tota la serralada. Uns metres per sobre del coll de Cerbillona, a uns 3.205 m, Russell va fer construir les seves tres primeres coves, una per a ell, una altra per als guies i una tercera per a les dames. La primera la va batejar com a Villa Russell i es va inaugurar l'1 d'agost de 1882. Avui en dia encara es troben en bon estat i en cas d'emergència són de molta utilitat. Mesuren 3 metres de llarg, 2,5 d'ample i 2 d'alçada. Més avall del glaç, als peus de la glacera d'Ossoue i prop del refugi de Baisellance, Russell va fer construir les coves de Bellevue, que avui en dia encara es conserven en bon estat (encara que un xic brutes). Russell també va fer excavar una cova als peus del Cilindro de Marboré l'any 1877, considerat per alguns com el primer "refugi lliure" dels Pirineus.

Fins a les seves coves varen pujar-hi molts convidats i amics del comte per celebrar-hi festes i banquets. El comte era tan exigent que va fer pujar un capellà per consagrar les seves coves, en un acte de comunió amb la muntanya ple

de connotacions filosòfiques. Amb la intenció de preservar-la de turistes insensats i de viure al costat dels seus cims i del glaç de les seves glaceres, el 5 de desembre de 1888 Henri Russell es va entrevistar amb el prefecte de la regió de Hautes-Pirénées, i va acordar llogar per cent anys 200 hectàrees del massís del Vignemale situades entre les cotes 2.300 i 3.298, fixant el lloguer en 1 franc a l'any. El lloguer va vèncer el mes de gener de 1989.

Deu anys més tard, en un acte de generositat, el comte Russell va voler apropar la seva muntanya a tots els alpinistes que fessin mèrits per arribar-hi i l'any 1899, el refugi de Baisellance va obrir les seves portes gràcies als esforços del comte i de Vallot. El refugi va rebre el nom d'Adrien Baisellance, alcalde de Bordeux i president de la secció sud-oest del CAF. A nivell anecdòtic, la seva obsessió pel Vignemale el va portar a abandonar un important dinar a l'hora de les postres, al Club Alpin Français (CAF), per anar a pujar la seva Pique Longue estimada, fugint de l'alpinisme que ell anomenava de "saló o de club social", per refugiar-se a la muntanya, on realment era feliç.

Russell i els orígens dels clubs alpins

A final del segle XIX, la cara nord dels Pirineus es convertí en l'objectiu de molts escaladors que van desafiar els seus cims equipats amb grampons d'estar per casa i cordes molt rudimentàries. Célestin Passet pot ser un bon exemple, el guia de Gavarnie que va convertir-se en el primer ésser humà a escalar la cara nord del Perdut, la del Taillon i l'aresta NO del Petit Astazou (500 m - IV°). El 7 d'agost de 1889, Passet va passar a la història escalant el Couloir de Gaube, al Vignemale. El fet d'obrir noves vies molt més difícils en tot els Pirineus, va obligar als alpinistes a estarse jornades senceres a la muntanya, dormint en cabanes de pastors i en coves sense cap tipus de comoditat. A poc a poc, la necessitat de crear refugis i albergs de muntanya es féu molt evident i al mateix temps, van aparèixer les primeres associacions i clubs alpins, amb la intenció de compartir l'amor per la muntanya i donar a conèixer les seves activitats alpines. França es va avançar i el 19 d'agost de 1864, l'anglès Charles Packe, el comte Russell, E. Maxwell Lite i Emilien Frossard van fundar a l'Hôtel des Voyageurs de Gavarnie la primera associació d'alpinistes (société de montagnards), coneguda com la Société Ramond, en honor de l'il·lustre pirineïsta Louis Ramond de Carbonnières. Els estatuts i la filosofia de l'associació seguien els passos de l'Alpine Club de Londres, creat el 1857, en plena època victoriana. Curiosament, tres dels membres fundadors de la Société Ramond eren membres del Alpine Club, concretament Russell, Packe i E. Maxwell Lite. Des d'aquesta entitat es va impulsar la construcció d'una cabana prop del Perdut, que va suposar un dels primers refugis lliures dels Pirineus. Els últims anys del segle XIX van obrir els Pirineus a molts alpinistes que volien conquerir els seus cims, obrint un període de competència entre ells, on evidentment hi trobem al comte Henri Russell, que sempre va mostrar el seu disgust a l'hora de donar suport al "turisme" de muntanya.

Víctor Riverola i Morera

NATURTRESC CAPAL FOIX

La segona NATURTRESC que el Club ha organitzat enguany ha tingut lloc el diumenge dia 8 de novembre. Constava d'un recorregut lineal de 13,840 km amb sortida des de Canyelles (Garraf) i arribada a l'Arboç (Alt Penedès).

En un diumenge de molt vent a tot Catalunya, els dos autocars sortits a dos quarts de vuit des de la Plaça de Catalunya de Barcelona, van arribar a Canyelles ben d'hora per poder fer l'esmorzar previ a la caminada al Centre Social del poble, situat a la plaça de la Bassa d'en Llot.

A les deu, els noranta caminants enfilàvem el carrer del Romanguer i, serpentejant primer entre vinyes, ens endinsàvem finalment en el bosc fins al Mas del Muntaner. Després d'una primera pausa pels primers cent metres de desnivell, vam afrontar el vertader esforç de la jornada. Ja per corriol calia pujar al Puig de l'Àguila (460 m) que representaven 260 metres de desnivell, en 1300 metres de recorregut. La diversitat de caminants i l'estretor del sender propiciaren que l'ascensió al Puig fos lenta. I més, perquè la bonica panoràmica que se'ns ofería convidava a l'observació i la fotografia. Ja dalt

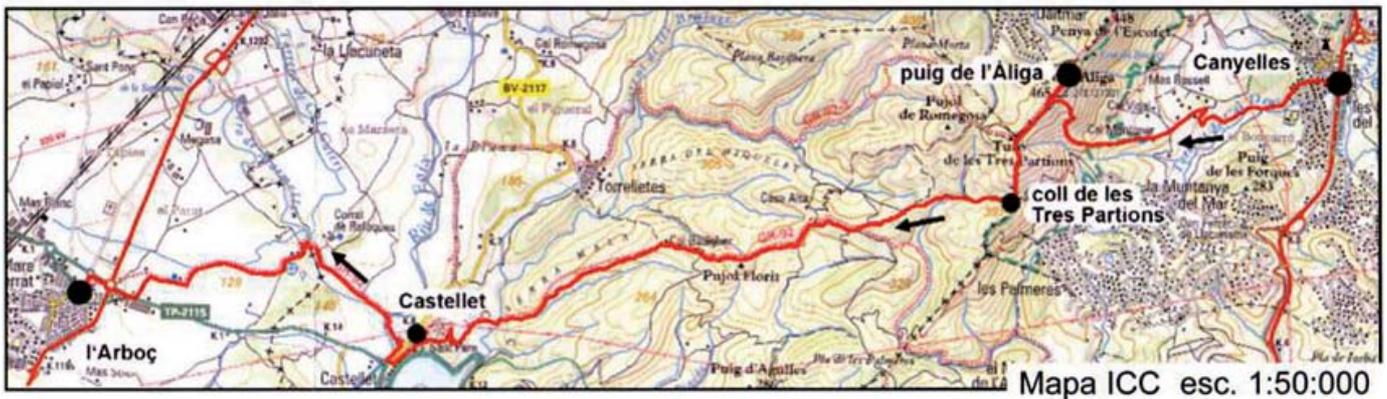
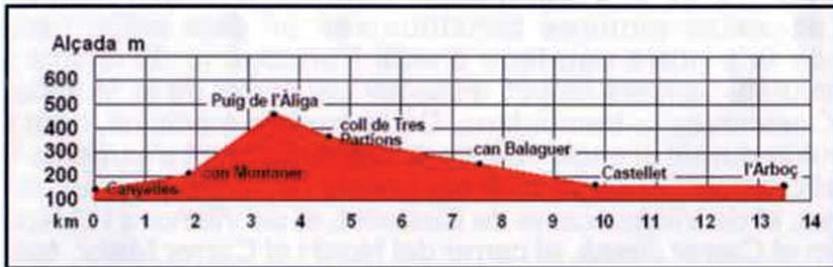
del cim hi hagué oportunitat de gaudir de la talaia a cavall de les dues com a riques mentre es feia el reagrupament.

A partir d'aquí ja tot va ser pla i baixada, però encara quedaven més de 10 km. Primer per còmoda pista i després per sender, vam arribar a Castellet. No va ser fins passada la porta lateral del porxo de l'església de Sant Pere, que ens impacta la bonica vista del pantà de Foix. En l'entorn molt ben restaurat per la Fundació Abertis del Castell de Castellet vam decidir fer el dinar de motxilla. Molts dels qui van participar no hi havien estat mai i els va sorprendre la bellesa del lloc. La quietud del pantà i l'esveltesa del Castell a l'extrem del meandre va plaure a tothom.

Ja només restaven 3,8 km planers que, tot i ser havent dinat, van agafar amb empena els marxadors –potser pel vent?-, amb el rumb fixat en l'agulla que encimbella la vila castellera de l'Arboç.

La caminada, guiada en aquesta ocasió pels consocis del grup de senders de la Secció de Muntanya, Maite, Joan Anton, Ramon i qui signa, va finalitzar sense incidències i a plena satisfacció dels participants davant d'un refresc i tertúlia a les cafeteries del carrer Major.

EDUARD AGUIRRE

GRIFONE®

CASTANYADA ALS PEUS DEL MONCAYO

31 d'octubre – 1 de novembre

- Els de la colla m'han proposat que planifiqui alguna sortida pel proper cap de setmana.

En general a tots els agrada caminar, però també estaria bé fer una mica de "cultureta", no et sembla?

- Combinar les dues coses fa que pugui afegir-s'hi més gent. Què us agradaria: quedar-vos per aquí a prop i fer algun cim, afegir-hi alguna visita cultural...?

- Penso que aquest cop podríem sortir de Catalunya. Com que volem anar amb autocar, encara que anem més lluny, tant és.

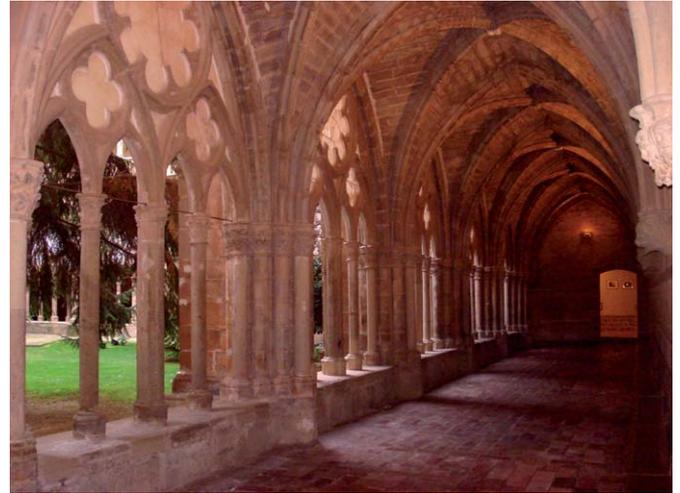

- Amb el que expliques, tinc la sortida perfecta. És la que vam fer els senderistes del Club el cap de setmana de la castanyada. Te'n faig cinc cèntims, a veure que me'n dius.

Dissabte 31 d'octubre vam sortir ben aviat del lloc de sempre en direcció a l'Aragó. Una paradeta per esmorzar i després procurem passar l'estona de la millora manera possible: llegir una mica els recorreguts que farem, sodokus, xerradeta...

Un cop a prop del poble de Litago es comença la caminada pel GR-90. La veritat és que el sender no està massa ben marcat, així doncs, després d'unes quantes marrades vam arribar a Alcalà de Moncayo. Després l'autocar ens va portar a l'alberg per dinar.

-I la part cultural? De moment has parlat d'autocar i de caminar. Visitar alguna coseta no va gens malament.

- No et preocupis, ara arriba. Després de dinar vam fer la visita al Monestir cistercenc de Veruela. A tots ens va sorprendre la grandiositat de les estances i de quina manera l'estan refent, ja que després de la desamortització de Mendizábal va quedar abandonat. Actualment la Diputació se'n fa càrrec i mira de fer-ne un destí turístic de la zona. Un cop acabada la visita i gastats alguns calerons a les botiguetes de sempre, tornem a l'alberg caminant.

Tot i que ens havíem de llevar d'hora, la sobretaula del sopar va ser tal com marquen aquestes dates: moniatos, castanyes, panellets, algú disfressat... L'excusa per menjar aquestes llepolies era dir que al cap de poques hores "cremaríem calories."

Diumenge al matí vam sortir pels volts de les 9 de l'alberg per tal que l'autocar ens apropés als peus del cim del Moncayo. Ara venia l'excursió "de veritat". Botes, pals, crema solar... i comencem a caminar. Al santuari de la "Virgen del Moncayo" vam fer una paradeta i poc després vam continuar la marxa per tal d'anar guanyant desnivell (en total gairebé uns 1.000 m)

-Això que hi hagi un monestir al cap de poc d'iniciar l'ascensió està bé, per si algú no es veu amb prou forces per fer tota l'excursió.

-Sí, aquest indret té bones vistes, hi ha gent fent pícnic... No està malament. Però t'asseguro que el Moncayo no és

una ascensió gens difícil, el més pesat és el vent - el cerç- que hi bufa constantment. Qualsevol senderista mínimament entrenat pot arribar-hi sense problemes.

- I on vau dinar?

- Un cop fet el cim vam baixar i a l'aparcament ens esperava l'autocar. Vam agafar les provisions i la gent es va repartir per tal de seure al lloc que millor li va semblar. El paisatge en aquest parc natural a plena tardor és espectacular. Val la pena.

- I per tornar, gaires hores?

- Pensa que és lluny, heu de comptar un mínim de cinc hores. A més, heu d'afegir la parada a mig camí. És qüestió de portar algun llibre, mirar les fotos que s'han fet... També has de comptar amb els possibles embussos de diumenge al vespre. Fer una estona de caravana és una possibilitat que cal tenir en compte sempre que es torna a Barcelona el diumenge al vespre.

- La idea m'agrada. A més, allotjant-nos en un alberg no resulta gens car. Ho comentaré a la resta de la colla, a veure que els sembla. Ja em passaràs les adreces electròniques per tal de contactar amb els de l'alberg, el monestir... Moltes gràcies!

Montse Seguí i Palou

Travessa integral del CADÍ-MOIXERÓ-TOSSA

El primer cap de setmana de setembre hem volgut fer el que ens pensàvem que era una clàssica, però la manca de ressenyes ens indica que no ho és tant.

Es tracta de resseguir tota la carena del Moixeró i Cadí dels del cim de la Tossa d'Alp 2536 m, fins al cim de la Torre del Cadí 2562 m. I posterior descens fins a Adraén 1475 m +2260 m -2270 m de desnivell, 38'5 km, 19 h. Són les dades bàsiques d'aquesta fantàstica ruta.

El fet que la major part del recorregut es faci per la carena, ens ofereix unes fantàstiques vistes a banda i banda: Serra d'Ensija, Pedraforca, Port del Comte, i tota la carena des del Puigpedrós fins al Perafita. Valls de la Cerdanya i valls del Berguedà, Solsonès i Alt Urgell.

Tot i l'època estiuenca i fer un dia assolellat, la temperatura s'ha mantingut suau, fet que ha facilitat la progressió i ha facilitat que l'aigua ens arribés fins al final de la ruta.

L'època aconsellada, doncs seria finals de primavera (evitant congestes de neu) i tardor. Cal tenir en compte l'horari, sortir molt aviat per arribar amb llum de dia a destí. Es pot fer a l'estiu, però cal preveure la insolació i que no hi ha cap punt d'aigua durant el recorregut. Atenció a la previsió de mal temps, la segona jornada pot ser complicada amb boira (fenomen sovintejat) i perillosa en cas de tempesta.

Cal preveure l'accés al refugi niu de l'Àliga, es pot fer el mateix dia allargant 1,30 h l'itinerari, o bé fer-hi nit pujant la tarda anterior. Cal preveure també la logística de retorn, es pot deixar un vehicle a la pista d'Adraén al Pradell, on trobarem una barrera, això escurça uns 6 km (1,30 h) l'itinerari del segon dia.

5 i 6 de setembre del 2009. Manel Castelló, Glòria Valls i Ricard Martínez.

1a jornada: Refugi niu de l'Àliga (Tossa d'Alp) 2536 m - Refugi Prats d'Aguiló 2024 m
+1.030 m -850 m / 13'5 km / 8 h

Seguim l'itinerari carener coincidint amb la ruta del GR i de les fites de la ruta Cavalls de Vent, l'itinerari ens porta fins al cim de les Penyes altes i del Moixeró, on abandonem les

ressenyes de Cavalls de Vent i continuem les del GR fins al Coll de Pendís. Al coll tornem a trobar els senyals dels Cavalls de Vent que tornen a coincidir amb el GR, un cop passat el cim del Pradell 2.200 m, abandonem el GR i seguim els senyals de Cavalls de Vent fins al refugi Prats d'Aguiló, passant pel Pla de les Creus. Si volem seguir l'itinerari estricte de la carena, només cal seguir el GR fins al cim del Comabona 2.547 m i baixar al refugi pel pas dels Gossolans, sumant 350 m de desnivell de pujada i 500 de baixada (2 h més que l'altre itinerari).

2a Jornada: Refugi Prats d'Aguiló 2.024 m - Adraén 1.475 m
+1.230m -1.420m / 25 km / 11 h

Del refugi Prats d'Aguiló 2.024 m remuntem fins al Pas dels Gossolans 2.426 m. Des d'aquest punt seguirem la carena cap a l'oest, tot seguint el GR, que ens portarà carenant fins als cims de Costa Cabirolera 2.605 m, Puig de la Canal del Cristall 2.563 m i Vulturó 2.646 m. El GR segueix un itinerari que passant pels colls, estalvia els ascensos als cims. Els colls més profunds són els previs a Costa Cabirolera i Vulturó. Un cop passat el Vulturó, a mig camí de la Torre del Cadí 2.562 m, deixem el GR que pren direcció sud per continuar fins al Cim de la Torre, un cop superat aquest, trobarem les marques del PR que ens porten fins al Pradell, la pista a Adraén i el mateix poble.

Trobareu algunes fotos a: <http://picasaweb.google.es/pasdeguia/TravessaCadi>

Pasdeguia

REGALS PER A GENT SOLIDÀRIA.

Visita alguna de les botigues de Comerç Just i dona suport a les famílies productores d'Àfrica, Amèrica i Àsia. El Comerç Just és una eina de cooperació per a col·laborar en la eradicació de la pobresa als països en desenvolupament i ajudar a les poblacions empobrides a sortir de la situació injusta de dependència i explotació.
DAVANT LA POBRESA, REACCIONA.

A Gràcia ens trobaràs al C/ Gran de Gràcia, 156.
(Proper a l'estació de metro de Fontana)

<http://www.intermonoxfam.org>
902 330 331

VIATGES I EXPEDICIONS CEG – MUZTAG 2010

Amigues i amics, per a l'any 2010 hem preparat un parell de viatges en els quals, i com sempre, combinem el turisme i l'excursionisme, amb trescs (*trekkings*) i ascensions a l'abast de tothom. El primer d'ells ens torna a portar a l'Àfrica, per pujar al Kilimanjaro, la muntanya més alta del continent. El complement serà un recorregut per alguns dels millors parcs naturals del món, acabant a l'illa de Zanzíbar. El segon viatge, ens apropa a terres americanes, en concret al Perú, allí, es durà a terme la caminada pel Cañón del Colca, un dels canons més profunds del planeta i el tresc seguint el vell camí inca que ens portarà fins a la ciutat amagada de Machu Picchu. En aquest viatge, està previst que els qui no vulguin fer els trescs podran seguir tot el recorregut fent totes les visites turístiques que faran els caminadors, més algunes altres de complementàries, coincidint sempre al final de cada tresc .

Donat que cal tancar ben aviat ambdós viatges, demanem que els interessats us poseu en contacte amb l'agència de viatges Muztag (muztag@muztag.es o al tel. 932850261) per fer la reserva prèvia.

El viatge a l'Àfrica té l'inconvenient que només hi ha una companyia aèria europea que vagi fins l'aeroport del Kilimanjaro. La demanda de passatges és molt alta i convé tenir fetes les reserves abans d'acabar l'any. També els refugis de pujada al Kilimanjaro són reservats amb molta antelació.

En el cas del viatge al Perú, heu de saber que el tresc al Camino del Inca té limitat el nombre de persones que el poden recórrer (màxim 500 persones/dia, incloent excursionistes, portadors, cuiners i guies) i per tant també hem de fer la reserva abans d'acabar l'any 2009.

TANZÀNIA KILIMANJARO, PARCS NATURALS I ILLA DE ZANZÍBAR ITINERARI:

Dia 1: Barcelona – Arusha. Dia 2: Parc Nacional del Kilimanjaro, Marangu Gate (1.860 m). Ascensió a Mandara Hut (2.750 m). Dia 3: Pujada a Horombo Hut (3.750 m). Dia 4: Aclimatació. Dia 5: Pujada fins a Kibo Hut (4.725 m). Dia 6: Ascensió al Uhuru Peak (5.895 m). Descens fins a

Horombo Hut. Dia 7: Marangu Gate. Trasllat a Arusha. Dia 8: Trasllat fins al Llac Manyara pel Safari. Dia 9: Trasllat fins al Serengeti pel Safari. Dia 10: Recorregut pel Parc. Trasllat fins al Ngorongoro. Dia 11: Visita a l'interior del cràter. Trasllat al Tarangire. Dia 12: Safari pel parc. Trasllat a

Arusha. Dia 13: Vol a l'illa de Zanzíbar. Dia 14: Lliure per a activitats o descans. Dia 15: Lliure per a activitats o descans. Dia 16: Temps lliure. Vol de tornada via Dar es Salaam. Dia 17: Arribada a Barcelona.

DATA SORTIDA:

Pels qui van al Kilimanjaro, el 20 de juny de 2010 (tornada 28 de juny).

Qui vagi al Kilimanjaro + Parcs + Zanzíbar, la tornada serà el 6 de juliol.

El qui facin només Parcs Nacionals + Zanzíbar, sortida el 26 de juny i tornada el 6 de juliol.

PREUS DES DE:

Grup mínim, 12 persones: 3.745 euros per persona, socis del CEG.

Programa només Kilimanjaro (9 dies): 2.390 euros per persona, socis del CEG.

Programa sense el Kilimanjaro (11 dies): 2.625 euros per persona, socis del CEG.

EL PREU INCLOU:

Vols internacionals i domèstics. Taxes dels bitllets d'avió. Hotels 3* amb esmorzar. Tots els transports i trasllats indicats. Durant l'ascensió: portadors, guia local, cuiner, menjar i tendes o refugis. Taxes d'ascensió. Durant el safari allotjament als lodges amb esmorzar, dinar de pícnic i sopar. Taxes de Parcs. Guia-xofer local durant el safari. Guia acompanyant durant tot el viatge. Assegurança d'assistència en viatge.

EL PREU NO INCLOU:

Impostos i taxes locals. Begudes i extres. Visat. Propines. Tot el que no hi està especificat.

Aquests preus poden variar pel mercat de divises i canvis en el preu de les taxes.

PERÚ

TRESC CAÑÓN DEL COLCA I CAMINO DEL INCA ITINERARI:

Dia 1: Barcelona – Lima. Dia 2: Lima – Arequipa. Dia 3: Arequipa – Tresc pel Cañón del Colca. Dia 4: Tresc pel Cañón del Colca. Dia 5: Retorn del Colca. Dia 6: Arequipa – Puno. Dia 7: Uros i Taquile, tornada a Puno. Dia 8: Puno – Cuzco. Dia 9: Visita a Cuzco. Dia 10: Vall de Urubamba. Mercat de Chincheros i Moray, trasllat a

Ollantaytambo. Dia 11: Visita a Ollantaytambo i Pisac. Dia 12: Inici del tresc del Camí de l'Inca. Dia 13: Segueix el Camí de l'Inca. Dia 14: Segueix el Camí de l'Inca. Dia 15: Macchu Picchu. Dia 16: Aguas Calientes. Retorn a Cuzco en tren. Dia 17: Cuzco. Dia 18: Vol Cuzco – Lima i Lima – Barcelona. Dia 19: Arribada a Barcelona.

DATA SORTIDA:

12 de juliol de 2010, tornada el 30 de juliol.

PREUS DES DE:

Grup mínim: 15 persones: 3.260 euros per persona, socis del CEG.

EL PREU INCLOU:

Vol internacional. Taxes del bitllet d'avió. Vol interior. Hotels de 3* amb esmorzars. Material d'acampada, guies i menjars durant els trescs. Trasllats i assistències a

l'aeroport i als hotels. Visites, entrades i guia turístic. Assegurança d'assistència.

EL PREU NO INCLOU:

Impostos i taxes locals. Begudes i extres. Tot el que no hi està especificat.

Aquests preus poden variar pel mercat de divises i canvis en el preu de les taxes.

Toni Vives

GEDE

5 PRESIDENTS DEL GEDE

Pel·lícules d'escalada JOSEP MARIA RODES

Com a continuació del Cicle de pel·lícules d'escalada JOSEP MARIA RODES, el dia 27 d'octubre i el 24 de novembre, projectarem la 1a i la 2a part de la pel·lícula *Canadá al Everest 1982*, en aquestes projeccions, comptarem el primer dia, amb un protagonista d'excepció, l'alpinista Josep Manuel Anglada que en coincidir en la primera expedició de Catalunya a l'Everest amb els canadencs, ens va fer una visió molt acurada de les peripècies viscudes pels alpinistes americans.

En el magnífic i merescut acte d'homenatge al nostre expressident JOAN CERVERA I BATARIU, vam tenir el goig de trobar-nos uns quants expressidents i el president actual del GEDE, per retre també el nostre agraïment i mestratge.

“TROMPA” DEL GEDE

Com és costum ja des de fa molts anys, el darrer dissabte del mes de novembre i enguany ha estat el dia 29, el GEDE ha celebrat la seva tradicional TROMPA, el nou format de l'acte aconsellat per les Autoritats de Trànsit, ha consistit

El dia 24 de novembre, també tinguérem el goig de rebre les explicacions de Lluís Belvis, que va ser cap de l'expedició “Catalunya a l'Everest” i que ens va fer reviure les seves vivències abans de veure la pel·lícula *Catalans a l'Everest 1982*.

en un esmorzar al BAR el Casal del Bruc, després anar a escalar a la cara sud, ja que el temps comença a refrescar i finalment un dinar de germanor. Després d'un bon dinar, beure amb moderació, explicar mil històries i anècdotes protagonitzades per diverses generacions d'escaladors, finalitzarem l'acte cantant l'himne del GEDE.

Martí Santamària

Correcció 1

En el darrer Butlletí, en la resenya sobre *Pel·lícules d'escalada*, va quedar "al tinter" les fotografies de Joan Cerdà...

La Redacció

Correcció 2

En l'article del darrer Butlletí sobre la via GEDE al Sentinella, per motius desconeguts es van modificar unes referències de pàgines web d'escalada (onaclimb i kpujo), per “onanisme i pujol”...

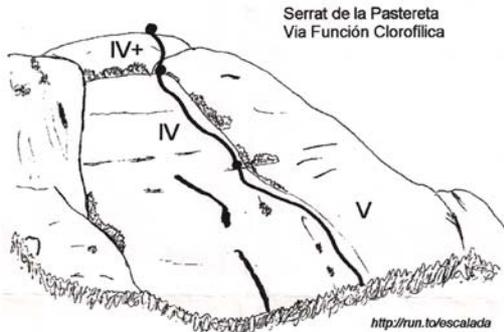
La Redacció

EN MANEL GUASCH RECOMANA:

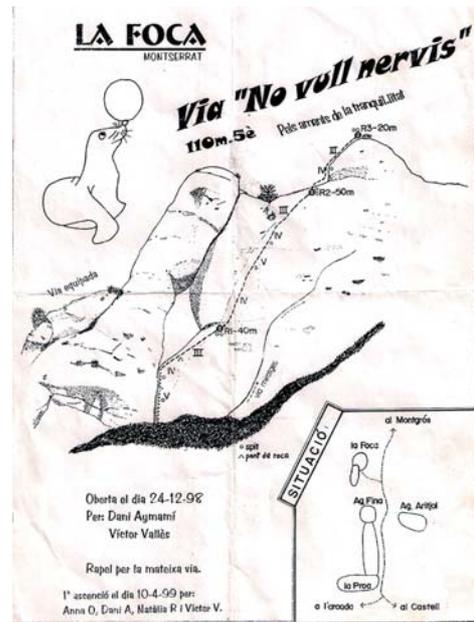
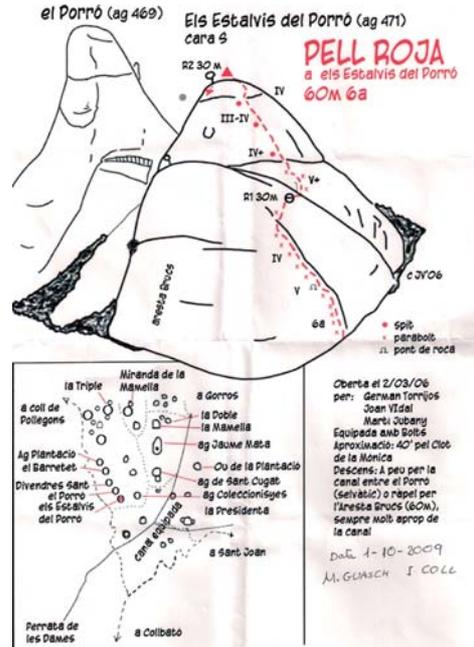
Ens recomana aquestes vies, com podeu veure son totes de la cara sud de Montserrat, ja que som a l'hivern i hem d'anar a cercar temperatures una mica càlides, ja que els dies son freds i curts. Esperem que us agradin.

Montserrat - Montserrat Sud - Serrat de la Pastereta

MONTSERRAT - ROCA GRIS via Esparraguera

Miquel Castell/Manuel Guasch

Correcció 3 (oblid!)

Fotos de la Sortida de Veterans

**MONTSERRAT
LA GORRA FRÍGIA- VIA
STROMBERG**
Dificultat màxima V+, 130 m

Aquesta via oberta el 1986, amb els anys ha esdevingut una gran clàssica d'una dificultat assequible i que ens farà passar una bona estona, en un recorregut franc sense possibilitat d'equivocar-nos, ben assegurada amb parabolts pintats de color groc i amb una bona roca, una escalada ideal per l'estiu ja que està encarada al nord i és ideal per als dies calorosos.

L'accés a la via es fa per una petita canal des del camí que porta a Sant Jeroni i que surt a uns 50 metres de la Mompart.

L-1, V- 25 m

La via comença en una placa amb bona presa, ben assegurada i dreta, la dificultat oscil·la entre el IV, el IV+ i un pas de V, ben assegurada amb parabolts i que es veu sempre el següent.

L-2, IV- 25 m

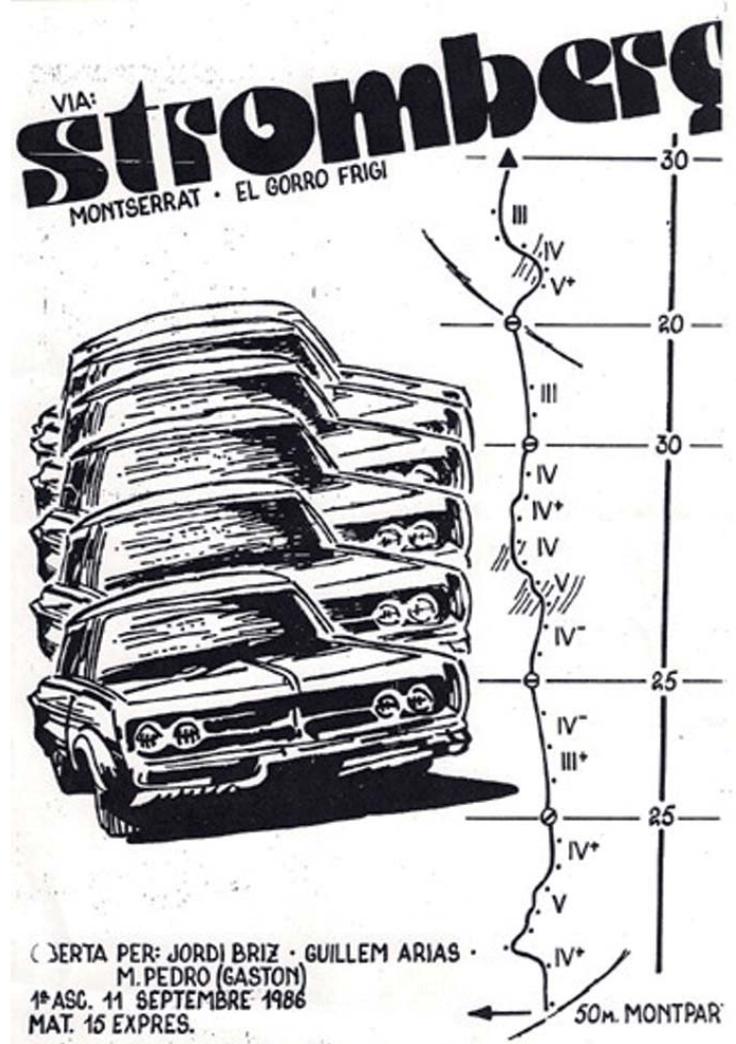
Aquest llarg és una mica més fàcil, amb bona presa i ben assegurada.

L-3, V 30 m

Podríem dir que és un llarg d'aquells que es poden recordar per la seva qualitat, amb bones preses d'una dificultat assequible, però quan surts de la reunió, quasi no veus les xapes i es veu un llarg francament difícil, però conforme es va progressant la dificultat es va esvain i anem trobant les assegurances que ens donen confiança en els trams més complicats.

L-4, III 20 m

Una tirada de baixa dificultat, per relaxar-nos una mica de l'anterior i que serà l'última, amb més assegurances de les que figuren en la ressenya original.

L-5, V+ 30 m

Aquest darrer llarg, ens presenta la màxima dificultat de tota la via a la sortida de la reunió i tenim dues opcions per vèncer-la, o atacar el desplom per davant o flanquejar un metre a la dreta, tant una alternativa com l'altra no varien de dificultat i havent progressat aquest petit tros, la via comença a ajeure's i amb pocs metres arribem al cim.

Martí Santamaría

MATAGALLS - MONTSERRAT

MONTSERRAT- MATAGALLS- MONTSERRAT

166 Km en menys de 27 hores

El primer cap de setmana de novembre la col·laboradora de la travessa Matagalls-Montserrat i ultramaratoniana **Alexandra Panayotou** va fer el doble recorregut entre Montserrat, Collformic i Montserrat. En total 166 km, amb 12.000 metres de desnivell, en un temps de 26 hores i 55 minuts.

La sortida va ser el passat divendres 6 de novembre, a les 15:30 hores, a l'esplanada del cremallera de Montserrat, al mateix costat on hi ha la placa en honor a Mossèn Jaume Oliveres.

Les referències del recorregut són: arribada a Vacarisses en una hora i mitja; a les 17 hores agafava el camí en direcció a Matadepera, on arribava a les 18:40 h, a un ritme realment frenètic. Des de Matadepera s'encaminà cap a Sant Llorenç Savall, on va arribar a les 20:28 h, mantenint una marxa realment espectacular. Pensem que aquest tram de recorregut el va fer sense companyia i, bàsicament, prenent aigua per hidratar-se.

A les 22:28 h arriba a Coll de Poses acompanyada de Xavier Varies i a partir d'aquí comença a caminar amb l'Estefi Climent, col·laborador del seu equip. Amb una temperatura que ha baixat fins als 5 graus, el repte comença a fer-se feixuc fins arribar a Aiguafreda.

En arribar en aquesta darrera població a les 6:45 h, el repte es dificulta. L'atleta va tenir descomposició i problemes estomacals, no pot ingerir alimentació sòlida i procura hidratar-se ingerint líquids. Des d'aquí fins a Collformic

manquen 16,6 km per cobrir la meitat del repte, fent els 83,3 km.

És important tenir present que aquí la temperatura ha baixat a 0 graus C. En arribar a mig repte, ràpidament capgira el recorregut en sentit invers. Resten els 83,3 km fins a Montserrat novament. Torna a arribar a Coll de Poses, on pot ingerir una poma. A partir d'ara, ja pot anar acompanyada d'en Frank (la seva parella), que ho farà amb bicicleta de muntanya.

Passades 10 hores sembla que els problemes intestinals disminueixen i que l'atleta recupera el to muscular mentre baixa a Sant Llorenç Savall novament, on arriben a les 12:25 h del migdia. Aquesta part, després dels problemes patits, és de les més complicades: el cos encara pateix les conseqüències de la descomposició.

A les 14:48 h arriba a Matadepera. Així doncs, li manquen 11 km per arribar a Vacarisses, on farà l'avituellament en funció del seu estat físic. A les 18:37 h arriba a dalt de l'escala on va prendre la sortida 26 hores i 55 minuts abans.

A l'esplanada era rebuda per representants de la Federació Catalana d'Atletisme, per Francesc Sanahuja, president del Club Excursionista de Gràcia, per en Frank i la resta d'amics que van estar pendents tota l'estona de l'evolució d'aquesta indescriptible esportista que ha fet una demostració de les capacitats que pot tenir l'ésser humà.

Aquest ha estat el preàmbul de la que vol ser una de les proves d'ultramarató més importants del sud d'Europa, com serà la **Matagalls Montserrat Ultra: 100 km en menys de 12 hores**, prevista per al proper 2010.

Felicitats, Alexandra, i per molts anys!

Francesc Sanahuja i Toledano

COMISSIO MATAGALLS-MONTSERRAT 2010

El proper dia **1 de febrer, dilluns**, es convoca la reunió per crear la Comissió Matagalls-Montserrat 2010. Esteu tots convidats!

G I E

Travessa integral Bujerín-Cueva de Alba 14 h de travessa subterrània al massís de la Maladeta

El passat 3 i 4 d'octubre de 2009, el GIE (Grup d'investigacions espeleològiques) del CEG va dur a terme una nova travessa integral a la regió del Pic d'Alba a Benasc que et porta des de la vora del llac d'Alba fins al camí que porta, 530 m més avall, als banys de Benasc. En aquest gran sistema subterrani on ja des de fa molts anys el grup de Sabadell hi està treballant amb tot un seguit d'exploracions, es pot dur a terme des de fa pocs anys una variant nova prou interessant, la Via Nova i que permet fer la travessa per unes galeries que eviten una part de l'antiga travessa clàssica que no era tant interessant. A més, la Via Nova és molt més bonica de formacions i dimensions de les seves galeries donant-li un atractiu molt més interessant a una travessa que ja per ella mateixa, no és gens agraïda.

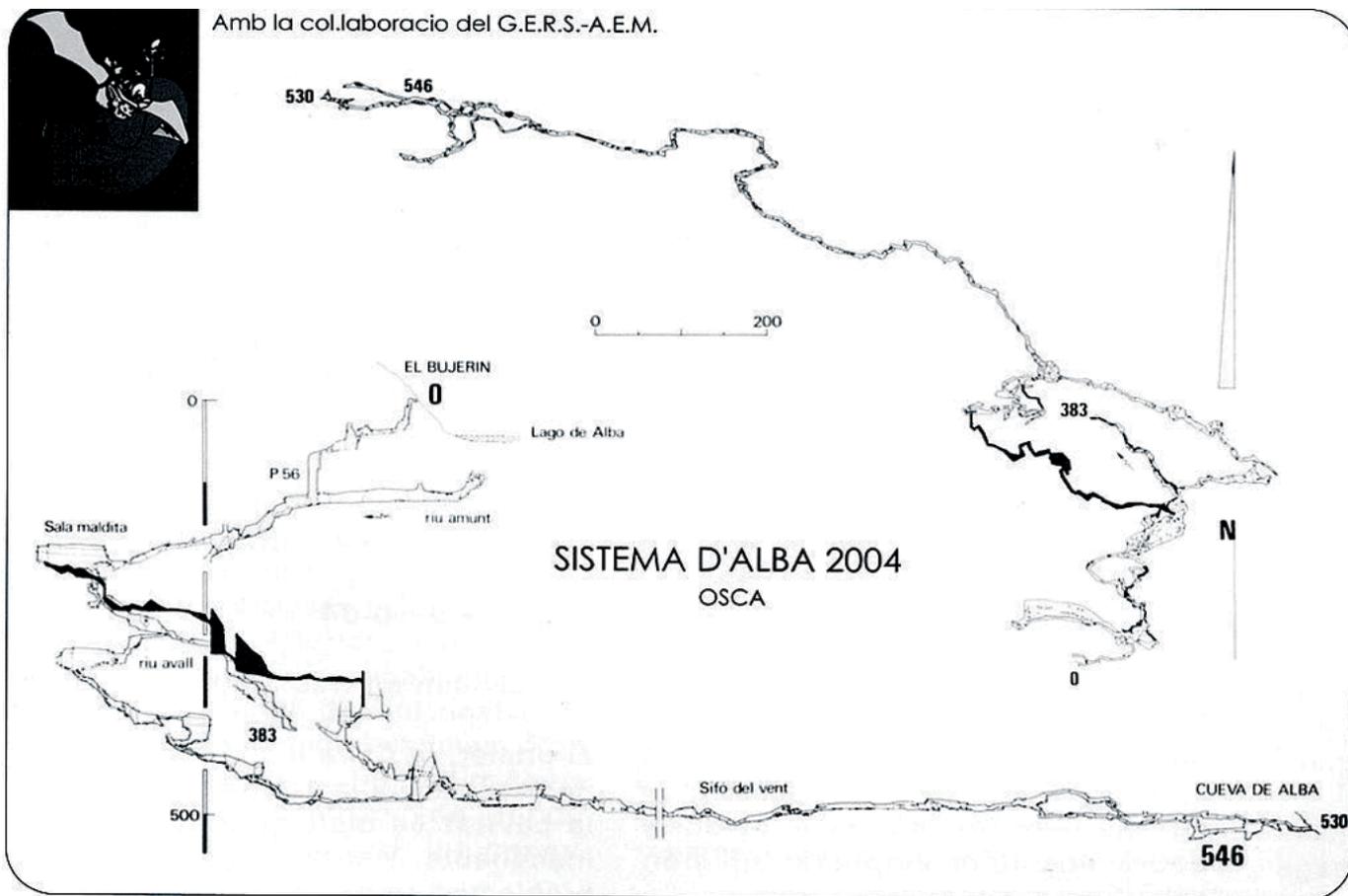
El sistema d'Alba començà a explorar-se per l'Espeleo Club de Sabadell del 1968 quan un veí de Castejón de Sos els ajuda a localitzar la cova d'Alba. Ja el 1970 descobreixen

la sala Leonor i topografien 2.176 m de recorregut. El 1981 es descobreix el forat del Bujerín vora el llac d'Alba i a partir d'aquí els treballs se succeeixen fins a la connexió de tot el sistema el 1983. El grup de Sabadell ha seguit treballant en la seva exploració. El 12 de juliol de 2004 exploren una nova galeria a la sala Maldita que serà l'inici del que coneixem com a Via Nova, la connexió de la qual amb la sala Llopis es durà a terme poc més endavant.

La Travessa d'Alba que nosaltres vam fer s'inicia entrant per la boca del Bujerín de Alba, un petit forat que es troba a 2.290 m, uns 50 m per damunt el llac d'Alba (Benasc) i que dóna pas a aquest gran sistema subterrani que travessa el massís. Davallats els primers pous verticals (P32, P16 i el gran P56) i algun meandre horitzontal, s'arriba a la cota -100 al sector Riu Avall que no és res més que les aigües del llac d'Alba que s'escolen sota terra i apareixen aquí. La via continua per l'Escala fosca seguint el riu avall a estones per galeries fòssils i a estones pel riu mitjançant dos pous (P17 i P10) i algun passamà. Així s'arriba a la sala Maldita, la sala més gran de tota la cavitat i que esdevé el punt de bifurcació de la via clàssica amb la via nova. Aquesta Via Nova (l'opció més recomanable) malgrat ser la via més alta per ara coneguda (és superior a la travessia clàssica i a la via de l'aigua) és en realitat un rierol subterrani que corre al llarg de gorgs, ressalts, per presentar després un llit d'arena negra a la galeria de les pisolites. Al final d'aquesta, l'aigua cau per un llarg pou paral·lel, que evitarem. El rierol ens mullarà quan estem al passamà de la sala annexa a la Llòpis. La mateixa aigua ens acompanyarà a la base del pou Fantasma (P 27) i recorrerà el *Rierol Remuntant* fins

Amb la col.laboració del G.E.R.S.-A.E.M.

Fotografia de la topografia de tota la travessa: la via nova està marcada en negre.

Aparcament als Banys de Benasque, inici de l'aproximació a Alba: Foto Sergi Duatis

que a la sala Leonor s'uneixi per sota del caos de blocs, a l'aigua del llac d'Alba que es precipita des del sostre de la sala Leonor. Aquesta Via Nova consta de diversos pous (el més gran és de 39 m), un llarg passamà de més de 35 m a la galeria desfondada i dues galeries llargues d'uns 120 m i un ràpel guiat per accedir a la sala Llopis. És doncs, una opció molt variada i esportiva. Un cop arribats a la sala Leonor, hi trobem de nou el curs actiu, de nou les aigües que vénen del llac d'Alba i on es precipiten per una impressionant cascada de més de 40 m d'alt. A partir d'aquest punt, es du a terme la connexió amb la Cueva de Alba, amb bastant fòssil però amb punts com el sífó del vent on ocasionalment la cova pot sifonar. Trobem quasi al final la galeria del llac que dona accés en poca estona a la boca de sortida de la cova, a 1.760 m d'alçada després d'haver davallat 530 m des de l'entrada pel bujerín. Aquesta sortida està situada damunt la pista que puja als Banys de Benasc.

En general la travessa és freda i humida, motiu pel que s'ha de portar roba adequada per gaudir d'una aventura com aquesta.

La Travessa: 3 d'octubre de 2009

Per a dur a terme la travessa ens vam ajuntar un total de 9 persones, tots membres del GIE menys dos companys, el Juanjo i la Sílvia que venien d'acompanyants. Com que érem un grup molt nombrós per a dur a terme una travessa com aquesta, vam optar per muntar dos grups independents, ja que al ser un sistema fred i humit on ja quasi al començament et mulles, les esperes per als ràpels i recuperació de cordes poden ser un problema a l'hora d'aguantar les baixes temperatures. També per anar una mica més descansats vam anar a dormir el divendres a Benasc i el dissabte ens vam llevar molt aviat per a ser a les 7,30 h a l'aparcament dels banys de Benasc, lloc on comença la dura aproximació al Bujerín de Alba.

Amb tot a punt i despuntant el dia, un temps magnífic, cel blau i ambient fred, iniciem el camí GR que porta dels Banys a l'Hospital de Benasc. De moment aquest és bastant pla però al cap de poca estona i a les proximitats del Turonet d'Alba, just on trobem una gran canal a la dreta, agafem el corriol que molt costerut remunta tota aquesta

Dura aproximació al llac d'Alba. Foto Sergi Duatis.

canal. L'itinerari és molt empinat, en algun punt fins i tot s'ha de fer servir les mans i com que ens queden molts m de pujada i després, de travessa, anem molt lentament. Poc després d'iniciar la pujada, podem contemplar a l'altre cotat de la vall el Barranc del Literola, lloc on sols fa tres mesos i mig va morir el nostre estimant company Alex Batllori. El darrer ràpel on es va ofegar es veu molt bé des d'on ens trobem. El seu record ens acompanya durant la forta pujada. Superats els 250 m de desnivell fins el coll E del turonet d'Alba, el camí continua una mica més planer però seguidament torna a pujar, ja aquest cop fins al llac

Arribada al llac d'Alba: Foto Sergi Duatis.

d'Alba al qual arribem quan encara no hi toca el sol. El llac és magnífic, la cresta d'Alba, els cims, tot ens envolta, un dia increïble... la solitud del llac dona molta pau. Observem el punt on les aigües del llac es fiquen sota terra, aquest cabal és el que trobarem dins el sistema davallats 100 m. Des del llac sols ens queda pujar uns 50 m molt empinats fins a la petita boca del Bujerín que dona pas a la gran travessa.

El primer equip a entrar serà el format pel Juanjo, la Sílvia, l'Antonio i la Vanessa. El Juanjo s'ha fet la travessa dos cops i pot ser una guia important per a dur-la a terme. Després comprovarem que aquesta està molt senyalitzada i perdre-s'hi és difícil. Tots a punt, iniciem la travessa entrant el primer grup. El segon, format pel Toni R., el Pere, la Leo, el Sergi i el Xavier, esperarem una mitja hora per a

Preparant-nos per a entrar al Bujerín de Alba: Foto Pere Farré

no haver d'aturar-nos i fem l'estratègia que el primer grup instal·li els tres primers pous en fix amb les nostres cordes i nosaltres les desinstal·larem quan baixem, continuant així la travessa. Passada una mitja hora contemplant el fantàstic paisatge que des d'aquest balcó privilegiat es divisa, decidim entrar-hi. Tant bon punt passada la boca

La Leo a la petita boca d'entrada al Bujerín a 2290metres d'alçada. Foto: Pere Farré

d'entrada, bastant petita, s'arriba a la capçalera d'un bonic pou de 32 m, força còmode i ample, de parets llises. El seu fons estava totalment tapat i cobert de fang, motiu que va aturar les primeres exploracions, i va obligar més tard a desobstruir-lo mitjançant una bomba de benzina. Per sortir d'aquí, s'ha de seguir per un pas estret i un meandre incòmode fins al pou de 16 m, al qual s'accedeix per un pas estret on s'ha de passar amb els peus pel davant. Un cop davallat, s'arriba a una galeria molt bonica que dona pas poc després, a la famosa Porqueriza, una part inundada de fang que obliga a ajupir-te i a empastifar-te força. D'aquí s'arriba amb una instal·lació una mica atlètica al gran pou de 56 m. Ens trobem amb el primer grup que han instal·lat la seva corda fins a la lleixa que es troba a -18 m. A partir d'allà hi ha corda fixa, motiu pel qual hem d'instal·lar la nostra fins a la lleixa i baixar també per la fixa. Davallem tots el gran pou i arribem a sector riu avall, un cabalós riu subterrani format per les aigües que vénen del llac d'Alba. Aquí, havíem acordat amb l'altre grup que ens esperarien, però no hi són, dubtem un moment cap on tirar, però

Capçalera del primer ràpel: 36 metres: Foto Sergi Duatis.

finalment trobem les marques de les tires reflectants i ens orientem. Continuem, doncs, la travessa sols. Arribem de nou al riu, que es precipita per una impressionant cascada i al sector anomenat l'Escala Fosca, on el riu va baixant com en graons de granit negre, molt lliscants. En aquesta part hem d'anar amb compte i buscant el camí, les fites ens ajuden a anar trobant l'itinerari. Passem dos pous (P17 i P10) que ja estan instal·lats en fix i després de remuntar una galeria fòssil de pujada, arribem a la gran sala Maldita. A l'altre extrem, punt de connexió amb la via nova, ens espera el primer grup que està fent un àpat calent. Hem fet doncs la primera part de la travessa i nosaltres també podem a prendre alguna cosa.

Per continuar pe la via clàssica s'ha de baixar fins a baix i trobar un pou de 18 m, però per anar a la via nova, s'ha de continuar recte i tornar a remuntar per una gran tartera fins al final de la sala. Un cop aquí, el primer grup continua i nosaltres esperem una estona. Al cap de poc, iniciem la marxa de la via nova, ficant-nos per un forat no gaire gran que dona a una galeria descendent de 90 m de llarg i algunes desgrimpada fins a trobar un passamà de 5 m. El passem i arribem seguidament a la galeria desfondada, una galeria sense fons no gaire ample que té una profunditat d'uns 60 m i que s'ha de creuar per un llarg passamà una mica esportiu de més de 35 m. Aquí ens trobem amb l'altre grup que va al davant. A poc a poc anem passant el passamà, la seva dificultat està en què les cordes estan

"La porqueriza" a -50m: Foto de Pere Farré

Capçalera del pou de 56 metres: Foto Sergi Duatis.

mullades i sobretot plenes de fang i que fa molt difícil la remuntada, fet que obliga a col·locar el puny per superar els trams ascendents. Al final arribem al pou de 8 m i un altre de 14 m tots dos en fix i amb els quals aterrem de ple a la galeria de les Piques, una galeria de 125 m de llarg bellament concrecionada, de gran bellesa. Al final de la qual arribem al Forat negre, un magnífic pou de 39 m també en fix que ens deixa en una àmplia sala. De moment anem junts els dos grups. A partir d'aquí, se segueix el riu que s'escola entre blocs i passem a un pou de 15 m que ens deixarà a la següent galeria: la de les Pisolites. En aquest

Iniciant la davallada del pou de 56 metres. Foto: Pere Farré

pou de 15 m, la corda en fix està instal·lada massa justa i el pas del fraccionament que hi ha al mig ens porta més d'una complicació per a superar-lo. El primer grup continua endavant i nosaltres anem davallant. Un cop tots junts el segon grup, iniciem sols la progressió per la galeria de les Pisolites, també molt bonica i plena de gorgs i marmites, s'ha d'anar amb molt de compte de no caure-hi dins (no són profundes). Més endavant passem un ressalt delicat de 3 m i finalment arribem a un punt on el petit riu s'escola per un gran pou de 60 m que el bordegem amb un passamà, ja que no s'ha de davallar. Continuem recte i als pocs m, s'obre davant nostre un espai buit impressionant: una corda en fix es precipita en diagonal cap endavant, és una gran tirolina cap a la foscor, sense veure el final: hem arribat a

la sala Llopis i la corda és el ràpel guiat que hi ha instal·lat en fix per a arribar al terra de la sala. Aquí hem d'instal·lar la nostra corda. La davallem sense problemes i arribem finalment a la sala Llopis, de dimensions considerables. Cada cop queda menys per a la sala Leonor, a estones tenim fred però el fet de no parar gaire fa que puguem anar aguantant. Continuem davallant un pou de 11 m per arribar a la sala Annexa on hi trobem també un petit passamà. Allà sentim de nou les veus del primer grup que ens criden, no entenem ben bé que ens diuen. Creuem a l'altre costat, remuntem uns m (cartell indicador "a Cueva de Alba") i arribem a la capçalera del pou Fantasma de 27 m. A la base del pou hi ha el primer grup que ens estan esperant perquè els ajudem: se'ls hi ha quedat travat el mosquetó que bloqueja la

corda en fix i no la poden recuperar, em trec unes estenalles i el desbloquejo. Davallem tots el pou i arribem a la base d'una àmplia sala. D'allà, seguim riu avall per un pou de 15 m i després una galeria descendent davallant dos ressalts de 2 i de 4 m amb corda fixa, que ens porta a

Via Nova:Petita tirolina per accedir a la galeria de les Piques: Foto Pere Farré

l'escalada de 7 m que permet accedir al laberint de la sala Leonor: de nou, un rètol ho indica. Seguim un laberint de petites galeries, un pou de 6 m i alguna rampa relliscosa i finalment una escalada de 3 m que ens conduirà per fi a la sala Leonor. Aquí ens equivoquem i remuntem per una corda de 3 m que ens deixa en una saleta molt confortable on trobem dues tendes de campanya, menjar, bidons, etc. És el bivac que han instal·lat els del grup de Sabadell per

Via Nova: Racons de gran bellesa a la galeria de les Piques: foto: Pere Farré

Final del rapel guiat de 30 metres per accedir a la sala Llopis.
Foto: Pere Farré

a les seves exploracions actuals del sistema. Tirem enrere i ara ja sí, trobem seguidament l'escalada de 3 m, des d'aquí se sent ja el soroll de la gran cascada. Superat l'escalada amb una corda fixa, arribem per fi a la gran sala Leonor, punt de contacte amb la cova d'Alba. El soroll de la gran cascada és espectacular, en la foscor de la sala costa de veure, però s'intueix el cabal de litres i litres d'aigua que vénen del llac d'Alba caient des d'uns 40 m d'alçada. Hi veiem una corda amunt, un passamà, és una via que estan explorant els de Sabadell, bona feina.

Aquí, no ens hi parem gaire, estem els dos grups junts i la cascada projecta un gran polsim d'aigua que en poca estona et deixa ben xop, o sigui que optem per continuar per la cova d'Alba i parar en un lloc sec i tranquil per a fer el darrer àpat. Així iniciem la davallada dels primers pous, tot un seguit de ràpels amb cordes fixes instal·lades fins que arribem a

Travessant el passamà de la galeria del llac a -500metres. Foto: Pere Farré

una galeria on podem per menjar una mica i descansar. El primer grup decideix continuar, ells ja havien fet un àpat més que nosaltres. Un cop fet l'avituellament, canvi de piles, carburer, etc. iniciem ja el darrer tram de la travessa, unes dues o tres hores, la progressió per la cova d'Alba. El primer tram és per una galeria estreta que de vegades s'ha de passar a mitja alçada: és el Bar. Seguidament anem per una galeria amb marmites que acaba en un pas sense fons que se supera amb un gran passamà: el pas del Pilé 43. Tota aquesta part és de progressió incòmoda, amb passos baixos, desgrimpades continuades, estretors, s'ha d'anar buscant el camí que no sempre és evident però en general,

bastant indicat. Una progressió gens agraïda que s'acaba fent monòtona i el cansament es nota. S'arriba a un P6 a la paret SOS i que dóna pas a la galeria de les Angúnies, una galeria llarga però molt més còmode de caminar, ens fa progressar despresa. Més endavant arribem a un ressalt de cinc m que dóna pas al sifó del Vent, un tram de sostre baix que en èpoques de molta pluja o desgel, pot arribar a sifonar. Contemplem uns minuts les marques de l'aigua a la paret, fa impressió pensar que això es pugui arribar a inundar... Seguint endavant sense dificultats fins a un pas on hi ha una gatera triangular i on ens trobem al grup del davant que van més lents. Aquí ens prenem un moment d'espera dels nostres companys i seguim fins al famós Estripamonos, una estreta galeria desfondada que s'ha de passar franquejant a mitjana alçada i que rep el seu nom per l'estretor de les parets i de l'afilades que estan. Tot i el nom, ens trobem la roca tant polida pel pas de la gent que ja no és el que era abans. Continuem avançant, ja queda menys pel final i tenim ganes de sortir, es comença a notar el cansament. Arribem a un pou de 8 m que ens deixa a la galeria del llac, un tram inundat d'uns 8 m que es franqueja amb un passamà molt ben instal·lat d'acer per a no mullar-se.

El segon grup a la boca de sortida per la Cova d'Alba, finalitzada la travessa. 1:35minuts de la nit. Foto: Pere Farré

Un cop superat el llac, sols queda el darrer tram, un seguit de pujades i baixades amb més o menys aigua i un pas descendent: la Plancha, una gatera inclinada amb les parets totalment polides. Seguint les fletxes per les galeries arribem finalment a la boca de sortida de la cova d'Alba. Som al final de la travessa. Hem trigat 14 hores en fer-la tota sencera, és de nit, no fa tant de fred com ens pensàvem i una nit de lluna i estels ens acompanya. Són la 1,35 h de la nit. És un moment sempre d'alegria i de fotos de final de travessa. Aquí recordo a dos companys meus que van fer la travessa a l'hivern i es van trobar amb la boca tapada per una allau: van estar un dia esperant a què els vingués a treure la Guàrdia Civil. Van patir congelacions als peus.

Ara ja sols queda agafar el GR que passa per sota la boca d'entrada i arribar al cotxe en 20 minuts. El retorn és molt bonic, l'alegria d'haver acabat una gran travessa pirenaica, la llum dels nostres frontals il·lumina el camí mentre la lluna il·lumina els cims dels voltants, les valls, el barranc de Literola de nou, un últim record per l'Àlex, a ell li dediquem aquesta travessa, el nostre esforç, els nostres records.

Xavier París

ACAMPADA

DE LES VACANCES A LA BARCELONNETTE (MARMOTES)

Aquest any la Secció d'Acampada del nostre Club ha organitzat les vacances als Alps francesos en el càmping Domaine Loisirs de l'Ubaye, prop d'un bonic poble anomenat Barcelonnette.

El lloc és paradisiac, però en aquest escrit no vull fer una descripció de les vacances (que per cert han estat magnífiques) ja que suposo que algun dels assistents ho farà detalladament.

Al principi de la nostra estada, ens van fer una recepció de benvinguda al grup de la nostra entitat, per explicar-nos les excursions més interessants que es podien fer, i una

d'aquestes excursions era visitar prop d'un poblet anomenat Larche, i seguint una petita carretera fins una vall (Vallon du Lauzanier) que ells li donen el nom de la vall de les marmotes, degut a la gran quantitat que hi ha d'aquests animalons.

Un bon dia, els amics de la junta de la Secció d'Acampada, van organitzar aquesta sortida, i vam anar per veure si teníem la sort de trobar-ne alguna, i compreguérem, el perquè la gent del país li donava aquest nom a la vall, ja que no veírem una, sinó moltes que estaven esperant a què els turistes els portessin l'aliment de cada dia.

Era un espectacle, veure com treien el cap pel forat del seu habitatacle i agafaven amb les seves potes el menjar que tu els donaves amb la mà.

Per fer-les sortir, et separaves del cau, i venien a cercar tranquil·lament el que portaves i amb les manetes i assegudes se'l menjaven tranquil·lament.

És evident que estan acostumades al tracte amb les persones, i això no és normal en un animal feréstec.

La meua família, va tornar a fer aquesta excursió ja que el meu net petit no havia vist mai marmotes, i va ser curiós el comportament d'aquests animalets.

El menjar que els portava tota la gent, eren pastanagues, i nosaltres no en teníem i vam portar peres i enciam, i quina va ser la nostra sorpresa, al veure que va augmentar la nostra clientela de marmotes per aconseguir el magnífic menú que els oferíem.

Tot plegat, una excursió molt agradable, i acompanyada d'un paisatge fabulós.

Per les persones que no els coneguin, faré una descripció d'aquests animalets.

La marmota alpina és el rosegador més gran d'Europa, està emparentada amb els esquiroles, però el seu aspecte i costums són diferents.

Es troba als Alps, als Pirineus i a les muntanyes Tatras d'Eslovàquia.

El cos té uns 50 c. de llargada, i la cua uns 13 cm, el seu pes és aproximadament de 8 kg.

El cos és rodó i aixafat, les orelles petites i el pelatge molt espès. Són animals excavadors i fan amagatalls subterranis on hivernen durant sis mesos.

Enric Guillera

NOTA INFORMATIVA

Feia temps aproximadament cinc anys que GREMCAR (Gremi de Comerciants de Caravàning de Catalunya) i ASEICAR (Associació Espanyola de Comerç del Caravàning), estaven mantinent conversacions amb la DGT respecte a equiparar la normativa de les MMA del vehicle tractor i el remolc a Europa, per poder conduir el conjunt amb el carnet de classe B.

En el passat butlletí (octubre-desembre 2009) s'informava que a Espanya la normativa vigent era que no es podia superar els 3.500 kg en el seu conjunt amb aquest tipus de carnet. Doncs bé, en el Butlletí Oficial de l'Estat núm. 138 de data dilluns 8 de juny de 2009 surt publicada l'ordre ministerial que diu textualment el següent:

e) El permís de conducció de la classe B autoritza per conduir els següents vehicles:

Automòbils que la seva massa màxima autoritzada no excedeixi de 3.500 kg. Que estiguin dissenyats i construïts pel transport de no més de vuit passatgers a més del conductor. Aquests automòbils podran portar enganxats un remolc que la seva MMA no excedeixi de 750 kg .

Conjunts de vehicles acoblats compostos per un vehicle tractor dels quals autoritza a conduir el permís de la classe B i un remolc que la seva MMA excedeixi de 750 kg. sempre que la MMA del conjunt no excedeixi de 4.250 kg, sense perjudici de les disposicions que les normes d'aprovació del tipus que s'estableixin per a aquests vehicles.

Per tant els 3.500 kg anteriors són substituïts pels 4.250 kg actuals a l'Europa Comunitària, gestió que els gremis esmentats anteriorment ja havien fet saber a la DGT en ocasions anteriors, i que la Direcció de Trànsit els comunicà que havia pres nota per estudiar-ho en un futur.

Josep Portell

CONCURS DE FOTOGRAFIA

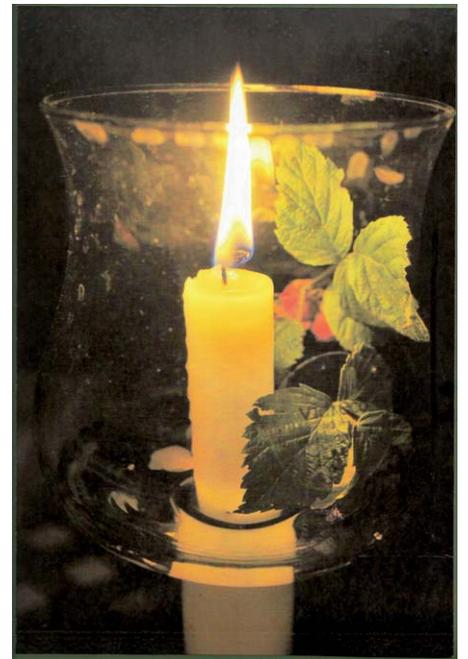
CONCURS DE FOTOGRAFIA

El dia 17 de novembre de 2009 es va fer el lliurament de premis del Concurs de Fotografia de Vacances d'Estiu als Alps de Provença. S'hi ha presentat un gran conjunt de fotografies.

S'han lliurat set premis, corresponents a 7 categories.

Els guanyadors han estat Toni Albaladejo, Emi Cabré, Carme Checa, Jordi Coca, Miquel Fernández, Pilar Morón, Rafel Saperas.

Xavier Misas

XVI JORNADES DE LITERATURA EXCURSIONISTA

Adherit a:
Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
Associació d'entitats Excursionistes del Barcelonès
Grup Alta Muntanya Espanyol

Federació Catalana d'Espeleologia
Federació Catalana d'Entitats Corals

Membre Fundador de la Federació Internacional de Càmping i Caravàning
Representant a Catalunya del Càmping Club de França

EDITOR: Club Excursionista de Gràcia
DIRECTOR: Guillem Martín i Brasó
CORRECCIÓ a càrrec de:

**UNIÓ DE FEDERACIONS
 ESPORTIVES DE CATALUNYA**

IMPRESSIÓ: Litografia Ochoa, S.L.

a/e:cegracia@cegracia.cat
 web: http://www.cegracia.cat

Dip. legal: B.9720-1961

Imprès en paper ecològic